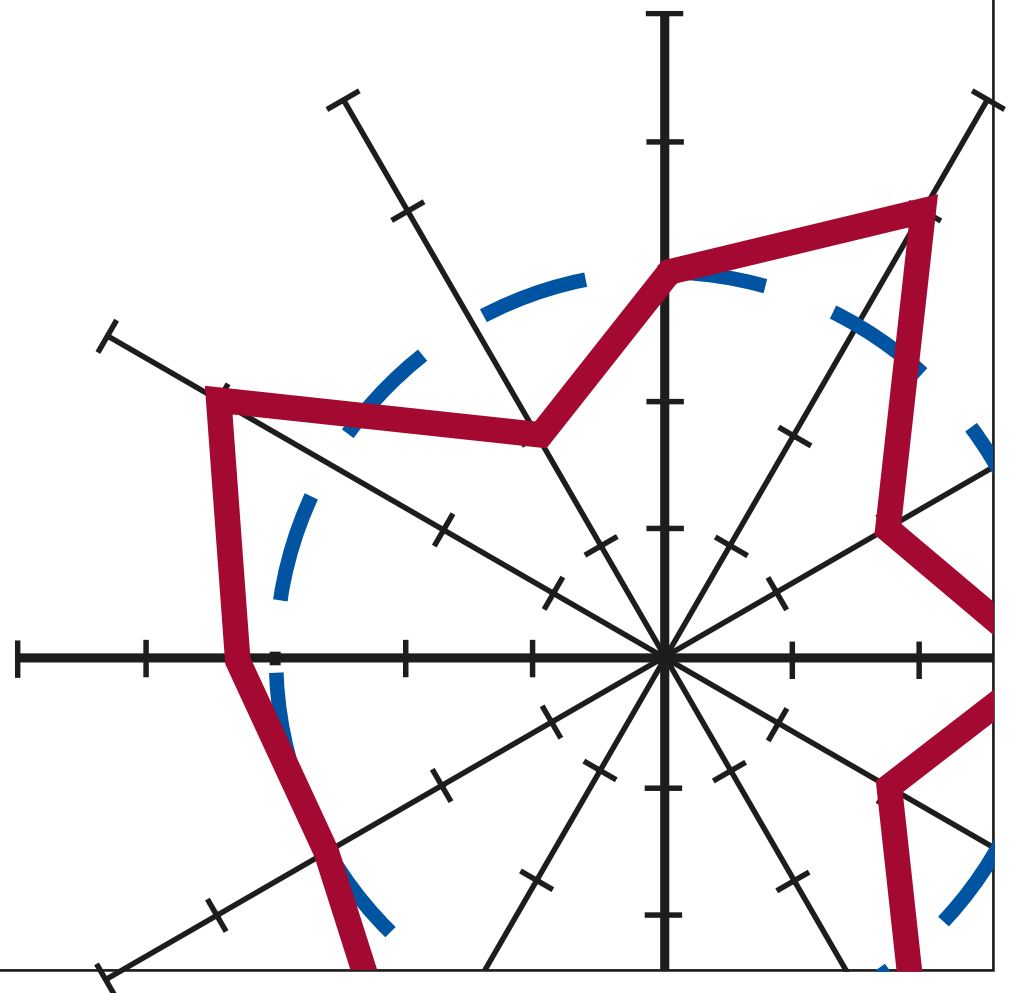

KommunForskning
i Västsverige

Finansiell profil

Färgelanda kommun 2010–2012

Innehåll

Inledning – syfte med rapporten	3
Finansiell analys av kommunerna i Västra Götaland och Hallands län	4
Så tolkar du den finansiella profilen!	17
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen	18
Finansiell profil över kommunen 2010–2012	19
Finansiella profiler 2010–2012	24
Finansiella nyckeltal 2012	29

Inledning – syfte med rapporten

Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analys som återfinns i årsredovisningen. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur de 55 kommunerna som ingår i Västra Götaland och Hallands län befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2010–2012.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 150 kommunerna som i dagsläget ingår i de län eller grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Rapportens olika jämförelser görs både på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länen och riket.

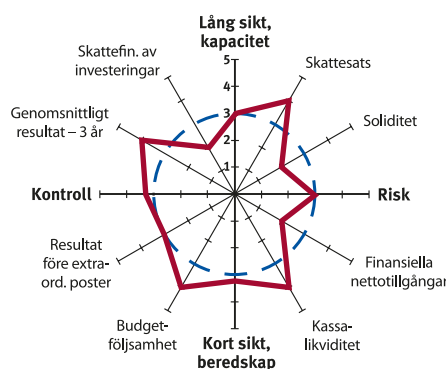
Profilen är konstruerad i form av ett polardiagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 17–18.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Västra Götaland och Halland har utvecklats finansiellt från 2010 till 2012. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten. Här finns också tabeller som försöker beskriva starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling under perioden 2010–2012. Den fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot övriga kommuner i Västra Götaland och Halland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är

att detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunerna i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länen.

Därefter följer en sida med en redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Halland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Västra Götaland och Halland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras de med finansiella profiler som jämförs mot de ca 150 kommuner i de län eller grupper som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör som tidigare nämnts statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

I det näst sista avsnittet i rapporten redovisas finansiella profiler för samtliga kommuner i Västra Götaland och Halland under 2012.

Allra sist i rapporten presenteras nyckeltal för samtliga kommuner avseende 2012.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell analys av kommunerna i Västra Götaland och Hallands län

Ett antal kommuner i Västra Götaland och Halland fortsatte att redovisa goda och tillfredställande resultat under 2012. Drygt hälften av kommunerna i länen ligger dock på en sådan resultatnivå att de bör förbättra sitt resultat inför framtiden. En god och stabil resultatnivå behövs, då kommunerna de kommande åren står inför verksamhetsmässiga och finansiella utmaningar bl a på grund av ökade behov för befolkningsförändringar och att de större investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste refinansieras. Detta innebär både ökad investeringsvolym och högre driftkostnader.

Syfte med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2010–2012 bland de 55 kommunerna som ingår i Västra Götaland och Hallands län. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

I rapporten lämnas värden för ett antal nyckeltal som avser ”riket”. Dessa nyckeltal baseras på de ca 150 kommunerna i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner ligger statistiskt mycket nära riksgenomsnittet.

Resultat före extraordinära poster skiftande under perioden

Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera ”resultat före extraordinära poster”. Relateras det till verksamhetens bruttokostnader kan man göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör ligga minst runt 2–3% över en längre tidsperiod, för då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal investeringsvolym med skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen stärker sitt finansiella handlingsutrymme. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet dock ligga på mellan 3 och 5% om kommunens finansiella handlingsutrymme skall bibehållas.

Under den analyserade treårsperioden mellan 2010 till 2012 förbättrades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader bland kommunerna i Västra Götaland och Halland marginellt med 0,1 procentenhet från 2,0% till 2,1%.

Mellan 2011 och 2012 förbättrades dock resultat före extraordinära poster med 0,5 procentenheter. En viktig förklaring till detta var att 2012, jämfört med 2011, innehöll tillfälliga intäkter från återbetalade AFA-premier. Utan dessa intäkter hade resultatet inte förbättrats mellan 2011 och 2012.

I riket försvagades resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader mellan 2010 och 2012 med 0,5 procentenheter från 2,5% till 2,0%. Det

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2010	2011	2012	Snitt 10-12	Förändr 10-12
Tanum	2,5	1,5	5,5	3,2	3,0
Mölnadal	7,2	2,6	4,8	4,9	-2,4
Falköping	0,5	1,6	4,5	2,2	4,0
Ulricehamn	-0,1	1,5	4,5	2,0	4,6
Kungälv	1,2	0,9	4,2	2,1	3,0
Falkenberg	1,8	2,1	4,0	2,6	2,2
Vara	5,6	4,1	3,9	4,5	-1,7
Varberg	5,6	3,2	3,9	4,2	-1,7
Borås	0,6	0,5	3,5	1,5	2,9
Färgelanda	-21,8	3,3	3,4	-5,0	25,2
Mark	2,0	0,7	3,3	2,0	1,3
Gullspång	1,9	3,9	3,2	3,0	1,3
Töreboda	1,9	-0,7	3,2	1,5	1,3
Kungsbacka	5,7	2,6	3,1	3,8	-2,6
Bengtsfors	0,1	-1,3	2,7	0,5	2,6
Åmål	1,4	0,7	2,7	1,6	1,3
Ale	4,3	3,1	2,6	3,3	-1,7
Mellerud	0,9	1,9	2,6	1,8	1,7
Sotenäs	1,8	2,9	2,5	2,4	0,7
Stenungsund	6,4	2,3	2,5	3,7	-3,9
Halmstad	4,7	4,9	2,4	4,0	-2,3
Tibro	2,8	1,8	2,4	2,3	-0,4
Göteborg	0,8	1,4	2,3	1,5	1,5
Alingsås	4,4	1,7	2,2	2,8	-2,2
Karlsborg	1,0	1,3	2,1	1,5	1,1
Trollhättan	1,2	0,8	2,1	1,4	0,9
Härryda	3,9	2,4	2,0	2,8	-1,9
Essunga	1,9	1,6	1,9	1,8	0,0
Laholm	5,1	2,7	1,9	3,2	-3,2
Munkedal	3,5	1,3	1,9	2,2	-1,6
Tjörn	2,3	3,2	1,9	2,5	-0,4
Uddevalla	2,7	1,9	1,9	2,2	-0,8
Partille	1,6	1,5	1,8	1,6	0,2
Skövde	3,6	1,6	1,8	2,3	-1,8
Vänersborg	2,4	1,7	1,8	2,0	-0,6
Strömstad	1,5	1,1	1,7	1,4	0,2
Värgårda	1,6	0,9	1,5	1,3	-0,1
Götene	0,4	0,5	1,4	0,8	1,0
Grästorps	0,9	2,4	1,3	1,5	0,4
Öckerö	2,1	1,4	1,3	1,6	-0,8
Dals-Ed	0,8	2,4	1,0	1,4	0,2
Hjo	2,2	4,9	1,0	2,7	-1,2
Orust	5,0	3,7	1,0	3,2	-4,0
Tidaholm	2,8	0,5	1,0	1,4	-1,8
Lidköping	7,8	-0,7	0,9	2,7	-6,9
Tranemo	0,1	0,7	0,9	0,6	0,8
Bollebygd	1,6	0,4	0,8	0,9	-0,8
Mariestad	0,8	1,0	0,8	0,9	0,0
Herrljunga	1,6	-1,1	0,6	0,4	-1,0
Hylte	2,1	0,5	0,4	1,0	-1,7
Lysekil	-0,1	2,0	0,4	0,8	0,5
Lerum	1,0	-0,5	0,3	0,3	-0,7
Lilla Edet	0,8	1,0	0,3	0,7	-0,5
Skara	1,6	1,5	0,2	1,1	-1,4
Svenljunga	2,1	-2,2	-3,0	-1,0	-4,1
Medel VG och Halland	2,0	1,6	2,1	1,9	0,1
Medel Riket	2,5	2,0	2,0	2,2	-0,5

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader.

innebar att Västra Götaland och Halland läns kommuner utvecklades resultatmässigt något starkare än riket under perioden, men låg nästan på samma resultatnivå under 2012 som riket.

Den genomsnittliga resultatnivån i länen under perioden på 1,9%, är på gränsen till att uppfylla grundläggande kriterier för god ekonomisk hushållning, nämligen att skatteintäkterna klarar av att finansiera större delen av kommunernas investeringar. Detta innebär i sin tur att kommunerna inte behöver använda sparade medel eller öka sina skulder.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader under år 2012 redovisade Tanum med 5,5%, Mölndal med 4,8%, Falköping och Ulricehamn med 4,5%. Därefter följde Kungälv med 4,2%, Falkenberg med 4,0% samt Vara och Varberg med 3,9%. De flesta dessa kommuner var nya i toppen jämfört med 2011. Totalt redovisade 27 kommuner (49%) av kommunerna ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader, vilket torde vara en nivå som långsiktigt kan betraktas som lägre gräns för god ekonomisk hushållning.

Svagast resultat före extraordinära poster under 2012 redovisade Svenljunga med -3,0%. Därefter följde Skara 0,2%. Tredje svagast resultat 2012 hade Lilla Edet och Lerum med 0,3%. Därefter följde Hylte och Lysekil med 0,4% och Herrljunga med -0,6%. Flera av kommuner återfanns i botten även under 2011.

De kommuner som förbättrade sitt resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader mellan 2010 och 2012 mest var Färgelanda. Kommunen hade dock en stor jämförelsestörande engångskostnad under 2010. Mer än en 1,5 procentenhets förbättring av resultatet redovisade Ulricehamn, Falköping, Tanum, Kungälv, Borås, Bengtsfors, Falkenberg, Mellerud och Göteborg. Av Västra Götaland och Hallands kommuner redovisade 44% en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster mellan 2010 och 2012.

Svagast utveckling av resultatet under den granskade perioden redovisade Lidköping, Svenljunga, Orust, Stenungsund, Laholm, Kungsbacka, Mölndal, Halmstad, Alingsås. Samtliga dessa kommuner försvagade sitt resultat mer än 2 procentenheter i förhållande till verksamhetens bruttokostnader. De flesta av dessa kommuner redovisade dock fortfarande under 2012 goda eller tillfredställande nivåer.

Om en vägning görs av resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader avseende de tre senaste årens resultat, så var det Mölndal som uppvisade starkast genomsnittligt resultat med 4,9% per år. Därefter följde Vara med 4,5%, Varberg med 4,2%, Halmstad med 4,0%, Kungsbacka med 3,8% och Stenungsund med 3,7% i genomsnitt per år. Den kommun som uppvisade svagast genomsnittliga resultat före extraordinära poster under perioden var Färgelanda med -5,0% per år. Kommunen hade dock en stor jämförelsestörande kostnad under 2010. Det två senaste åren har kommunen redovisat goda resultat. Näst svagast resultat redovisade Svenljunga med -0,7%, följt av Lerum med 0,3%.

Investeringsvolym 2010–2012 *

Procent	2010	2011	2012	Snitt 10-12
Sotenäs	17	21	25	21,0
Tanum	12	31	18	20,3
Tjörn	14	18	16	16,0
Orust	19	17	9	15,0
Bollebygd	4	25	14	14,3
Lerum	7	18	18	14,3
Härryda	14	15	13	14,0
Tidaholm	9	17	14	13,3
Falköping	10	12	16	12,7
Halmstad	13	11	13	12,3
Grästorp	7	10	16	11,0
Kungsbacka	8	11	14	11,0
Hylte	8	10	14	10,7
Skövde	9	14	9	10,7
Ale	10	9	12	10,3
Laholm	8	11	12	10,3
Mariestad	11	12	8	10,3
Tranemo	12	11	8	10,3
Uddevalle	10	9	12	10,3
Mölndal	10	10	10	10,0
Mellerud	6	9	14	9,7
Ulricehamn	9	8	10	9,0
Vara	7	10	9	8,7
Falkenberg	7	9	9	8,3
Kungälv	7	7	10	8,0
Borås	7	7	9	7,7
Lidköping	8	6	9	7,7
Strömstad	8	7	8	7,7
Bengtsfors	8	8	6	7,3
Svenljunga	11	7	4	7,3
Töreboda	4	7	11	7,3
Göteborg	6	6	9	7,0
Karlsborg	14	5	2	7,0
Stenungsund	7	7	7	7,0
Vänersborg	7	8	6	7,0
Hjo	5	7	7	6,3
Varberg	6	6	7	6,3
Värgårda	5	7	7	6,3
Essunga	4	6	8	6,0
Färgelanda	8	6	4	6,0
Dals-Ed	6	7	4	5,7
Lysekil	8	3	6	5,7
Munkedal	6	4	7	5,7
Tibro	5	4	8	5,7
Mark	5	5	6	5,3
Herrljunga	3	7	4	4,7
Öckerö	6	4	4	4,7
Lilla Edet	1	6	6	4,3
Partille	4	5	4	4,3
Alingsås	5	3	4	4,0
Gullspång	5	3	4	4,0
Skara	2	5	5	4,0
Trollhättan	3	4	4	3,7
Götene	4	2	2	2,7
Åmål	3	2	3	2,7
Medel VG och halland	8	9	9	8,7
Medel Riket	7	8	8	7,6

* Investeringar i relation till verksamhetens nettokostnader.

Något ökad investeringsvolym

Investeringsvolymen är ett nyckeltal som tillsammans med resultatet förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, exempelvis soliditet, som återfinns i en finansiell analys. För investeringarnas storlek skall bli jämförbart mellan kommunerna i gruppen har investeringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period,

5–10 år, runt 8%, när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar påverkar kraftigt de enskilda åren. Siffrorna kan också påverkas om en kommun har stor del av sin investeringstygda verksamhet i bolagsform.

Den genomsnittliga investeringsvolymen i Västra Götalands och Hallands län varierade under den granskade perioden. Relateras årets investeringar till verksamhetens nettokostnader redovisade länen ett genomsnitt på 8% under 2010. Under 2010 och 2011 ökade nyckeltalet till 9%. Detta var ungefär samma trend som i riket, där investeringarna dock ökade någon procentenhet under perioden. Detta skedde dock från en lägre nivå, från 7% till 8%.

En genomsnittlig investeringsvolym på 8,7% per år mellan 2010 och 2012 för kommunerna i Västra Götaland och Hallands län innebar att länen låg någon procentenhet högre än de många andra kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. Det flesta grupper eller län ligger som tidigare nämnts runt 8% per år. Generellt är det så att de större kommunerna kring storstäderna redovisar högre investeringsvolym än snittet i riket.

De kommuner som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader mellan 2010–2012 var Sotenäs med i genomsnitt 21% per år. Därefter följde Tanum med 20%, Tjörn med 16%, Orust med 15% samt Bollebygd, Härryda och Lerum med 14%.

De kommuner som investerade minst under perioden var Alingsås, Gullspång, Skara, Trollhättan, Götene och Åmål med 3–4% i snitt per år. Flera av de kommunerna som redovisade låga värden är sådana kommuner som har sin fastighetsförvaltning och annan investeringsintensiv verksamhet i bolagsform, med det finns också bland de uppräknade kommunerna sådana som på grund av ekonomi har dragit ner på sina investeringar.

Varierande utveckling av skattefinansieringsgraden av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkter och generella statsbidrag för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta kommer kommunen bli att stärka sin soliditet.

Västra Götaland och Hallands läns genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets investeringar varierade under perioden. Under 2010 kunde kommunerna i länen i genomsnitt finansiera 109% av årets investeringar med skatteintäkter. 2011 försvagades nyckeltalet till 87%, för att under 2012 förbättras 95%. Tillsammans innebär detta att kommunerna i länen under perioden likvidmässigt nästan kunde finansiera samtliga sina investeringar med skatteintäkter. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för hela perioden hamnade på 97% per år. Spridningen var dock stor bland kommunerna i länen. Drygt hälften av kommunerna fick finansiera en del av sina investeringar via ökad skuldsättning och/eller minskade likvida medel. I många fall används

Skattefinansieringsgrad av investeringarna *				
Procent	2010	2011	2012	Snitt 10-12
Gullspång	105	348	218	224
Åmål	220	189	211	207
Götene	83	154	194	144
Alingsås	160	144	116	140
Stenungsund	180	113	123	139
Varberg	163	117	127	136
Vara	175	109	114	133
Skara	218	104	71	131
Dals-Ed	98	130	163	130
Karlsborg	30	97	259	129
Munkedal	144	144	93	127
Trollhättan	159	88	130	126
Färgelanda	9	157	210	125
Lidköping	197	83	83	121
Tibro	146	136	78	120
Herrljunga	186	36	131	118
Mark	114	94	136	115
Essunga	164	94	78	112
Hjo	121	136	73	110
Partille	127	93	109	110
Möln达尔	134	77	109	107
Lilla Edet	236	46	35	106
Vänersborg	107	83	111	100
Skövde	132	62	103	99
Värgårda	118	79	92	96
Kungsbacka	148	73	64	95
Lysekil	40	183	60	94
Bengtsfors	70	50	162	94
Öckerö	82	100	96	93
Töreboda	158	41	74	91
Laholm	137	72	59	89
Kungälv	85	80	102	89
Halmstad	86	106	68	87
Ale	93	89	67	83
Strömstad	78	73	81	77
Göteborg	77	85	69	77
Falkenberg	75	62	92	76
Tranemo	56	73	99	76
Uddevalla	84	77	54	72
Mellerud	78	72	55	68
Ulricehamn	36	67	102	68
Bollebygd	149	16	34	66
Borås	59	52	88	66
Hylte	93	58	46	66
Grästorp	74	82	38	65
Tanum	79	26	83	63
Härryda	66	56	61	61
Orust	55	55	73	61
Sotenäs	63	60	51	58
Tidaholm	95	29	49	58
Falköping	46	49	64	53
Lerum	95	26	31	51
Mariestad	43	43	66	51
Tjörn	41	39	38	39
Svenljunga	67	-1	-19	16
Medel VG och Halland	109	87	95	97
Medel Riket	134	89	99	107

* Resultat före extraordinära poster plus avskrivningar relaterat till årets investeringar exklusive försäljningar.

också realisationsvinster från försäljningar av anläggnings- tillgångar för att finansiera investeringar.

I riket försvagades den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets investeringar från 134% till 99% mellan 2010 och 2012. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets investeringar för riket uppgick under perioden till 107%.

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i länen. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden 2010–2012 hade Gullspång, Åmål, Götene, Alingsås, Stenungsund, Varberg, Vara och Skara med ett års snitt på över 130%. De flesta av dessa kommuner hade dock investeringar som var under genomsnittet i länen. Flertalet låg mellan 3% till 4% i förhållande till nettokostnaderna. Några av ovanstående kommuner låg mellan 6–7% per år, men även det var under snittet för länen, som låg på nästan 9%.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Svenljunga, Tjörn, Lerum, Mariestad, Falköping, Tidaholm och Sotenäs. Alla dessa kommuner låg under 60% i genomsnitt under de granskade period mellan 2010 till 2012. De flesta av dessa kommuner hade en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket till viss del förklarade den svagare skattefinansieringsgraden av investeringarna.

Avslutningsvis kan de nämnas att 42% av kommunerna under 2010–2012 kunde skattefinansiera sina investeringar. Övriga 58% var tvungna att öka sin låneskuld eller minska på likviditeten. I vissa användes också realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar för att finansiera investeringar. Jämfört med föregående år var detta ingen större förändring.

Försvagad soliditetsnivå

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används ”soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Västra Götaland och Hallands läns genomsnittliga soliditet (inkl samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) försvagades under 2010–2012 med 1 procentenhet från 8% till 7%. Mellan 2011 och 2012 skedde dock en förbättring med 2 procentenheter från 5% till 7%.

I riket försvagades soliditeten med 1 procentenhet under perioden från –8% till –7%. Även här kan det noteras en förbättring mellan 2011 och 2012, med 1 procentenhet från –6% till –7%.

Starkast soliditet under 2012 redovisade Halmstad med 63%, Lidköping med 52%, följd av Skövde med 35%, Mölndal med 34% samt Herrljunga med 32%. Över 30% låg också Vara med 31%.

Svagast soliditet under 2012 uppvisade Gullspång med –43% och Åmål med –38%. Tredje svagast soliditet uppvisade

Soliditet *

Procent	2010	2011	2012	Förändr 10-12
Halmstad	63	61	63	0
Lidköping	54	53	52	-2
Skövde	38	36	35	-3
Mölndal	35	33	34	-1
Herrljunga	35	31	32	-3
Vara	31	30	31	0
Mark	30	26	28	-2
Sotenäs	31	27	26	-5
Ulricehamn	25	22	25	0
Kungsbacka	26	23	23	-3
Varberg	22	20	22	0
Tidaholm	29	23	22	-7
Borås	20	17	21	1
Strömstad	24	21	20	-4
Öckerö	10	5	19	9
Laholm	21	19	19	-2
Trollhättan	19	16	18	-1
Tibro	20	16	18	-2
Tranemo	20	18	18	-2
Härryda	18	16	17	-1
Alingsås	21	18	17	-4
Töreboda	10	10	13	3
Hjo	3	7	11	8
Tanum	11	7	11	0
Essunga	12	9	11	-1
Kungälv	12	9	11	-1
Lerum	18	12	11	-7
Ale	7	5	8	1
Dals-Ed	8	6	7	-1
Falkenberg	4	3	6	2
Partille	4	0	6	2
Svenljunga	15	7	5	-10
Vänersborg	4	1	4	0
Värgårda	7	3	4	-3
Götene	2	0	2	0
Bollebygd	6	2	2	-4
Bengtsfors	5	-2	1	-4
Uddevalle	-1	-2	0	1
Falköping	1	-5	0	-1
Skara	2	0	-1	-3
Orust	2	-5	-4	-6
Karlsborg	-4	-9	-6	-2
Tjörn	-14	-10	-8	6
Göteborg	-8	-10	-8	0
Stenungsund	-12	-13	-10	2
Grästorp	-13	-14	-11	2
Munkedal	-12	-15	-11	1
Mellerud	-16	-18	-12	4
Hylte	-18	-21	-19	-1
Mariestad	-24	-23	-20	4
Lilla Edet	-30	-30	-27	3
Lysekil	-30	-32	-29	1
Färgelanda	-40	-38	-32	8
Åmål	-20	-52	-38	-18
Gullspång	-48	-49	-43	5
Medel VG och Halland	8	5	7	-1
Medel Riket	8	6	7	-1

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar.

Färgelanda med –32%. Dessa följdes av Lysekil med –29% och femte svagast soliditet hade Lilla Edet med –27%. Dessa fem kommuner och ytterligare 11 kommuner, totalt 16 kommuner eller 29%, redovisade i länen en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Jämfört med 2011 var detta en förbättring med två kommuner.

Av de 55 kommunerna i länen var det 29 kommuner eller 53% som under perioden försvagade sin soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) mellan 2010 och 2012. De största försvagningarna redovisades i Åmål, Svenljunga, Tidaholm, Lerum, Orust och Sotenäs. Här återfinns kommuner med både med god och mindre goda soliditetsnivåer.

Störst förbättring av soliditeten under perioden redovisade Öckerö, Hjo, Färgelanda och Tjörn och Gullspång. Några av dessa kommuner har dock ökat sin soliditet på grund av stora realisationsvinster.

Soliditet är dock svår att jämföra kommuner emellan, då bland annat en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Vidare påverkas också soliditetsmättet av vilka olika organisationslösningar kommunerna valt bland annat för sina kommunala bolag.

Förbättrad likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Länens genomsnittliga kassalikviditet förbättrades mellan 2010 och 2012 med hela 25 procentenheter från 78% till 103%. En förklaring till den kraftiga ökningen är att ett antal kommuner har klassificerat om vissa tillgångar från långfristig till kortfristig och detta påverkar kassalikviditeten i positiv riktning. Ett värde på 103% innebar att kortfristiga fordringar och likvida medel översteg kortfristiga skulder.

Den genomsnittliga nivån på kassalikviditeten i länen är mer än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 50% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, dvs låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Rikets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades mellan 2010 och 2012 med 8 procentenheter från 86% till 94%.

Kassalikviditeten varierade i de två länen mellan 296% och 37%. Starkast kassalikviditet per den 31/12 2012 hade Alingsås med 296%, därefter följde Halmstad med 234%, Partille med 217%, Tidaholm med 198% och på femte plats Mark med 177%.

Svagast likviditet per den 31/12 2012 hade Vårgårda med 39%, Herrljunga med 41%, Munkedal med 45% och Uddevalla med 46%. Kommuner med låg likviditet kan dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med upplåning i någon form av kortfristig kredit. Därför är det viktigt att kommunens likviditet studeras ihop med soliditeten, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning eller

Kassalikviditet

Procent	2010	2011	2012	Förändr 10-12
Alingsås	124	127	296	172
Halmstad	49	60	234	185
Partille	163	257	217	54
Tidaholm	127	148	198	71
Mark	116	114	177	61
Kungälv	98	127	176	78
Tibro	62	67	169	107
Laholm	119	126	166	47
Öckerö	119	151	147	28
Borås	118	146	144	26
Tjörn	49	107	128	79
Ulriceham	122	109	128	6
Åmål	71	110	123	52
Bengtstorsfors	81	97	122	41
Lerum	132	117	117	-15
Götene	69	103	116	47
Kungsbacka	79	107	115	36
Bollebygd	67	70	112	45
Göteborg	109	129	108	-1
Tanum	64	55	108	44
Trollhättan	86	97	107	21
Töreboda	111	93	107	-4
Färgelanda	49	93	104	55
Varberg	111	110	103	-8
Mölnadal	100	88	101	1
Vara	113	122	98	-15
Karlsborg	77	60	97	20
Lilla Edet	92	107	96	4
Falkenberg	84	79	93	9
Orust	77	105	93	16
Falköping	83	89	87	4
Sotenäs	32	83	85	53
Essunga	95	95	84	-11
Ale	65	91	81	16
Vänersborg	66	68	81	15
Tranemo	59	65	80	21
Lysekil	54	90	79	25
Skara	89	80	78	-11
Dals-ed	63	67	71	8
Gullspång	52	61	71	19
Strömstad	76	87	66	-10
Grästorp	49	73	65	16
Mariestad	59	60	65	6
Stenungsund	75	76	62	-13
Lidköping	51	78	59	8
Hylte	39	51	55	16
Svenljunga	32	72	54	22
Hjo	42	45	50	8
Härryda	55	59	50	-5
Mellerud	52	54	50	-2
Skövde	52	42	46	-6
Uddevalla	35	53	46	11
Munkedal	55	62	45	-10
Herrljunga	64	44	41	-23
Vårgårda	37	37	39	2
Medel VG och Halland	78	90	103	25
Medel Riket	86	89	94	8

* Omsättningstillgångar exklusive förråd i relation till korta skulder.

försvagas via att amorteringar görs på kommunens skulder. Detta påverkar kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men påverkar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Finansiella nettotillgångar *

Procent	2010	2011	2012	Förändr 10-12
Lidköping	57	55	57	0
Halmstad	57	54	50	-7
Trollhättan	40	40	41	1
Alingsås	24	37	38	14
Mark	22	22	27	5
Herrljunga	28	24	26	-2
Borås	19	24	24	5
Varberg	13	16	18	5
Mölndal	19	16	16	-3
Tibro	17	18	16	-1
Svenljunga	8	19	14	6
Öckerö	14	14	14	0
Partille	9	17	13	4
Vara	3	5	7	4
Laholm	10	10	6	-4
Ulricehamn	12	10	5	-7
Skara	5	5	4	-1
Götene	-4	0	3	7
Strömstad	8	8	3	-5
Åmål	-7	3	0	7
Essunga	0	0	-2	-2
Falkenberg	-2	-3	-2	0
Töreboda	4	0	-3	-7
Tidaholm	12	1	-4	-16
Karlsborg	-11	-11	-6	5
Ale	-6	-6	-8	-2
Kungälv	-10	-8	-9	1
Värgårda	-9	-9	-10	-1
Göteborg	-17	-15	-14	3
Vänersborg	-17	-17	-14	3
Hjo	-16	-14	-15	1
Kungsbacka	-9	-11	-15	-6
Lysekil	-20	-16	-17	3
Bengtstors	-17	-20	-19	-2
Gullspång	-27	-23	-19	8
Uddevalle	-12	-15	-19	-7
Lilla Edet	-14	-18	-21	-7
Grästorp	-19	-17	-25	-6
Lerum	-3	-13	-25	-22
Härryda	-21	-25	-26	-5
Mariestad	-23	-27	-27	-4
Tjörn	-17	-24	-27	-10
Färgelanda	-39	-31	-28	11
Tranemo	-26	-30	-28	-2
Stenungsund	-38	-33	-29	9
Falköping	-24	-27	-31	-7
Munkedal	-37	-32	-31	6
Bollebygd	-11	-29	-32	-21
Skövde	-25	-28	-33	-8
Mellerud	-29	-30	-34	-5
Dals-Ed	-40	-39	-36	4
Sotenäs	-28	-36	-43	-15
Hylte	-41	-44	-45	-4
Orust	-50	-55	-52	-2
Tanum	-41	-60	-62	-21
Medel VG och Halland	-6	-7	-8	-2
Medel Riket	-2	-4	-6	-4

* Se beskrivning sidan 18.

Försvagade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen samtliga omsättnings-tillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens bruttokostnader för att en

jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmått och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

De genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens bruttokostnader försvagades under perioden från –6% till –8% i Västra Götalands och Hallands län. En förklaring till detta var en ökad investeringsvolym i många kommuner som inte riktigt kunde finansieras med skatteintäkter utan fick finansieras via likvida medel och/eller ökade lån.

Riket finansiella nettotillgångar försvagades under perioden från –2% till –6%.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens bruttokostnader under 2012 uppvisade Lidköping med höga 57%, tätt följda av Halmstad med 50%. Tredje starkast var Trollhättan med 41%. Sedan följde Alingsås med 38% och Mark med 27%. Positiva värden redovisades av ytterligare 14 kommuner, totalt 19 stycken eller 35%. Jämfört med föregående år var det en minskning med en kommun, då 20 kommuner redovisade positiva finansiella nettotillgångar. Kommuner med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av en god soliditet, men den finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar

Svagast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens bruttokostnader under 2012 uppvisade Tanum med –62%, följd av Orust med –52%, Hylte med –45% samt Sotenäs med –43%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom oftast en svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Sotenäs, Tanum och Dals-Ed har t ex ingen speciellt svag soliditet, utan en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De andra kommunerna har däremot både en relativt svag soliditet och finansiella nettotillgångar.

Skattesatsen minskade på grund av skatteväxling

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att storleken på skatteuttaget i stor utsträckning är en ideologisk fråga.

Den genomsnittliga skattesatsen i länen sjönk mellan 2010–2012 från 21,72 kronor till 21,40 kronor då en skatteväxling under 2012 gjordes med landstingen på grund av förändrat huvudmannaskap för länens kollektivtrafik. Om hänsyn tas till skatteväxlingen under perioden kan det konstateras att skattehöjningar gjordes under perioden i Bengtstors, Grästorp, Götene, Herrljunga, Mellerud, Åmål, Hylte, Falköping, Ulricehamn, Vara, Bollebygd och Färgelanda. Skattesänkningar gjordes i Mölndal, Lidköping, Partille och Halmstad.

Primärkommunal skattesats

Procent	2010	2011	2012	Förändr 10-12
Partille	20,49	20,39	19,96	-0,53
Mölnadal	20,84	20,69	20,26	-0,58
Varberg	20,53	20,53	20,33	-0,20
Halmstad	20,78	20,78	20,43	-0,35
Skövde	20,99	20,99	20,56	-0,43
Skara	21,00	21,00	20,57	-0,43
Tranemo	21,00	21,00	20,57	-0,43
Laholm	20,78	20,78	20,58	-0,20
Härryda	21,05	21,05	20,62	-0,43
Lerum	21,08	21,08	20,65	-0,43
Tibro	21,14	21,14	20,71	-0,43
Öckerö	21,19	21,19	20,76	-0,43
Lidköping	21,39	21,29	20,86	-0,53
Trollhättan	21,39	21,39	20,96	-0,43
Töreboda	21,40	21,40	20,97	-0,43
Ulricehamn	20,98	20,98	21,05	0,07
Borås	21,49	21,49	21,06	-0,43
Karlsborg	21,50	21,50	21,07	-0,43
Falkenberg	21,30	21,30	21,10	-0,20
Göteborg	21,55	21,55	21,12	-0,43
Mark	21,64	21,64	21,21	-0,43
Tjörn	21,64	21,64	21,21	-0,43
Vårgårda	21,64	21,64	21,21	-0,43
Mariestad	21,69	21,69	21,26	-0,43
Svenljunga	21,70	21,70	21,27	-0,43
Vara	21,20	21,20	21,27	0,07
Sotenäs	21,74	21,74	21,31	-0,43
Tidaholm	21,75	21,75	21,32	-0,43
Kungsbacka	21,53	21,53	21,33	-0,20
Alingsås	21,79	21,79	21,36	-0,43
Kungälv	21,87	21,87	21,44	-0,43
Hylte	21,45	21,45	21,45	0,00
Tanum	21,99	21,99	21,56	-0,43
Essunga	22,00	22,00	21,57	-0,43
Grästorp	21,75	22,00	21,57	-0,18
Hjo	22,00	22,00	21,57	-0,43
Bollebygd	21,49	21,49	21,59	0,10
Falköping	21,60	21,60	21,60	0,00
Stenungsund	22,07	22,07	21,64	-0,43
Uddevalla	22,09	22,09	21,66	-0,43
Götene	21,90	21,90	21,77	-0,13
Ale	22,30	22,30	21,87	-0,43
Strömstad	22,34	22,34	21,91	-0,43
Orust	22,39	22,39	21,96	-0,43
Lysekil	22,49	22,49	22,06	-0,43
Herrljunga	22,29	22,29	22,16	-0,13
Vänernborg	22,64	22,64	22,21	-0,43
Munkedal	22,76	22,76	22,33	-0,43
Lilla Edet	22,80	22,80	22,37	-0,43
Bengtstors	22,79	22,79	22,42	-0,37
Åmål	22,54	22,89	22,46	-0,08
Gullspång	22,92	22,92	22,49	-0,43
Mellerud	22,69	22,69	22,60	-0,09
Färgelanda	21,69	23,19	22,76	1,07
Dals-Ed	23,64	23,64	23,21	-0,43
Medel VG och Halland	21,72	21,75	21,40	-0,32

Borgensåtagande *

Procent	2010	2011	2012	Förändr 10-12
Strömstad	132	132	131	-1
Alingsås	77	75	108	31
Åmål	67	64	102	35
Lysekil	77	80	98	21
Öckerö	84	95	96	12
Trollhättan	76	77	87	11
Mölnadal	81	78	85	4
Sotenäs	79	77	77	-2
Lilla Edet	73	71	74	1
Tjörn	74	74	71	-3
Partille	76	74	63	-13
Lidköping	47	60	61	14
Herrljunga	53	53	55	2
Laholm	56	54	50	-6
Essunga	40	50	47	7
Mark	38	39	47	9
Orust	47	50	47	0
Tidaholm	43	41	47	4
Halmstad	24	24	45	21
Kungsbacka	47	44	45	-2
Bollebygd	43	43	44	1
Töreboda	46	43	44	-2
Vänernborg	41	41	44	3
Ale	42	44	41	-1
Mariestad	38	37	41	3
Karlsborg	43	43	40	-3
Stenungsund	47	43	40	-7
Dals-Ed	35	36	39	4
Vårgårda	38	37	35	-3
Bengtstors	34	33	34	0
Färgelanda	36	26	34	-2
Grästorp	12	33	34	22
Mellerud	42	36	34	-8
Svenljunga	15	25	33	18
Gullspång	29	30	30	1
Munkedal	33	32	30	-3
Tanum	26	28	30	4
Kungälv	26	28	25	-1
Götene	21	22	24	3
Tranemo	22	22	23	1
Falköping	23	21	22	-1
Tibro	15	21	22	7
Varberg	22	20	20	-2
Hjo	27	24	19	-8
Uddevalla	22	21	19	-3
Hylte	20	19	17	-3
Vara	18	18	17	-1
Skövde	15	15	14	-1
Falkenberg	17	13	13	-4
Skara	13	13	13	0
Ulricehamn	8	8	8	0
Borås	8	8	7	-1
Göteborg	9	8	7	-2
Härryda	4	4	4	0
Lerum	3	3	3	0
Medel VG och Halland	40	40	42	2

* Borgensåtagande i procent av verksamhetens bruttokostnader.

Skatten varierade under 2012 mellan 19,96 kr och 23,21 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Partille med 19,96 kr följt av Mölnadal med 20,26 kr. Högst skatt hade Dals-Ed 23,21 kr följt av Färgelanda med 22,76 kr.

Borgensåtagande ökade under perioden

Borgensåtagande i förhållande till verksamhetens bruttokostnader är ett risknyckeltal. Kommuner med höga borgensåtaganden bör ha god kontroll på de kommunala bolag som kommunen har gått i borgen för. Nyckeltalet finns inte i den finansiella profilen, men redovisas här för att ytterligare komplettera analysen.

Kommunerna i Västra Götaland och Halland redovisade under perioden en ökning av borgensåtagande relaterat till verksamhetens bruttokostnader. Kommunerna i länen redovisade ett genomsnittligt värde på 40% under 2010 och 2011 och 42% under 2012.

De kommuner i länen som under år 2012 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens bruttokost-

Budgetföljsamhet *

Procent	2010	2011	2012
Ale	0,8	1,7	1,5
Alingsås	0,5	0,3	1,3
Bengtsfors	-1,2	-2,2	1,8
Bollebygd	-0,4	-1,2	0,8
Borås	-0,1	-1,8	-0,2
Dals-Ed	0,2	1,7	0,7
Essunga	-1,0	-1,5	0,4
Falkenberg	1,2	-0,4	1,7
Falköping	2,4	0,8	3,3
Färgelanda	-24,3	-1,1	0,3
Grästorp	-1,9	0,7	-0,1
Gullspång	-1,5	1,1	1,4
Göteborg	0,7	1,4	0,7
Götene	-1,4	0,3	-0,7
Halmstad	1,8	3,2	1,6
Herrljunga	-1,3	-3,5	-1,8
Hjo	1,1	1,6	-0,9
Hylte	-0,2	-0,8	-1,5
Härryda	1,8	-1,8	1,0
Karlsborg	-2,0	1,5	0,3
Kungsbacka	4,6	0,9	2,5
Kungälv	-1,7	-1,9	2,7
Laholm	2,2	0,1	0,2
Lerum	2,5	-2,1	-0,3
Lidköping	0,4	1,4	0,5
Lilla Edet	0,5	-0,1	-0,6
Lysekil	-2,4	0,5	-1,0
Mariestad	-1,8	-1,1	1,7
Mark	-0,2	-1,7	2,4
Mellerud	0,1	-1,0	0,3
Munkedal	1,9	0,2	1,0
Mölndal	2,2	0,1	1,7
Orust	0,2	1,3	-0,5
Partille	-1,5	-0,3	1,5
Skara	0,2	0,4	0,1
Skövde	1,3	0,6	0,5
Sotenäs	0,9	1,6	1,5
Stenungsund	1,1	4,1	1,9
Strömstad	-0,8	-1,1	-0,6
Svenljunga	3,8	-2,7	1,1
Tanum	0,3	-1,7	3,6
Tibro	0,0	0,5	0,1
Tidaholm	0,2	-1,4	0,5
Tjörn	0,7	-0,7	0,2
Tranemo	-1,3	-1,8	-1,3
Trollhättan	0,6	0,8	1,7
Töreboda	1,1	-1,1	2,7
Uddevalla	0,7	-1,3	0,6
Ulricehamn	-2,4	-0,5	-0,6
Vara	3,5	-0,3	3,6
Varberg	3,4	0,8	2,1
Värgårda	-0,2	1,1	-0,2
Vänersborg	1,0	0,9	0,2
Åmål	-1,2	-0,9	1,4
Öckerö	3,9	0,7	1,9
Medel VG och Halland	0,0	-0,1	0,7

* Budgeterade verksamhetens nettokostnader - Utfall verksamhetens nettokostnader/Verksamhetens bruttokostnader.

nader var Strömstad (131%), Alingsås (108%), Åmål (102%), Lysekil (98%) samt Öckerö (96%). Lägst borgensåtagande hade beviljats av Lerum (3%), Härryda (4%) samt Göteborg och Ulricehamn (7%).

Det var 46% av kommuner i länen som under perioden minskade sina borgensåtaganden. Mest minskade Tjörn, Partille, Mellerud, Hjo, Stenungsund och Laholm. Det var 11% av kommunerna som uppvisade oförändrad nivå och resterande 43% ökade sina borgensåtaganden. Mest ökade Åmål, Alingsås, Grästorp, Lysekil och Halmstad.

Varierad budgetföljsamhet

När det gäller budgetföljsamhet mäts den i modellen mot "resultat 1" eller resultatraden "verksamhetens nettokostnader". Meningen är att försöka fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster. För att kunna göra jämförelser kommunerna emellan relateras budgetavvikelsen till verksamhetens bruttokostnader.

När det gäller ovanstående genomsnittliga budgetavvikelse i länen blev den större, men positivare under perioden. Under 2010 uppgick den till 0,0%, under 2011 till -0,1% och 2012 till 0,7%.

Under 2012 redovisade 75% av kommuner en positiv budgetavvikelse medan resterande 25% kommuner hade en negativ budgetavvikelse när det gäller verksamhetens nettokostnader. Jämfört med 2010 och 2011 var det en förbättring, då 38% respektive 39% av kommuner redovisade negativa budgetavvikelser under dessa år. I detta sammanhang skall nämnas att AFA-pengarna påverkade budgetavvikelsen 2012 positivt i många kommuner, då dessa medel inte budgeterades för 2012.

Sammanfattningsvis

Ett antal kommuner i Västra Götaland och Halland fortsatte att redovisa goda och tillfredställande resultat under 2012. Drygt hälften av kommunerna i länen ligger dock på en sådan resultatnivå att de bör förbättra sitt resultat inför framtiden. En god och stabil resultatnivå behövs, då kommunerna de kommande åren står inför verksamhetsmässiga och finansiella utmaningar bl a på grund av ökade behov för befolkningsförändringar och att de större investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste refinansieras. Detta innebär både ökad investeringsvolym och högre driftkostnader.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme finns ganska stora skillnader mellan enskilda kommuner i Västra Götaland och Hallands län. Det finns få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. De 55 kommunerna i de två länen har utifrån 2010–2012 års räkenskaper inordnats i en matris på nästa sida (tabell 1) som innehåller nio grupper. Den bygger dels på kommunens finansiella resultat under de tre senaste åren och kommunens finansiella ställning i form av soliditet. Matrisen är dock subjektiv eftersom den bygger på vad författaren anser vara stark och svag finansiellt resultat och ställning. Matrisen skall därför läsas och tolkas utifrån detta.

Av matrisen kan utläsas att 10 av 55 kommunerna i länen (18%) hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var starkare än 2% i kombination med en soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser som under 2012 var

högre än 20%. Dessa var i bokstavsordning, Halmstad, Kungsbacka, Lidköping, Mark, Mölndal, Skövde, Sotenäs, Ulricehamn, Varberg och Vara. Det går generellt inte att uttala sig om god ekonomisk hushållning, men de flesta av dessa kommuner torde leva upp till de generella kriterier som lagstiftaren diskuterade i förarbetarna till kommunallagen i samband med att begreppet god ekonomisk hushållning infördes eller reviderades.

Den största grupp i matrisen var de 12 kommuner (22%) som hade ett starkare genomsnittligt resultat under de tre senaste åren än 2% och en soliditet mellan 20% och 0%. Dessa var Ale, Alingsås, Falkenberg, Falköping, Hjo, Härryda, Kungälv, Laholm, Tanum, Tibro, Uddevalla och Vänersborg. Dessa kommuner bör fortsätta på den inslagna vägen, med ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader. Detta kommer leda till en förstärkning av kommunens soliditet.

En annan grupp av 5 kommuner (9%) var de som hade ett starkare genomsnittligt resultat under de tre senaste åren än 2%, dock en soliditet som var svagare än 0%. Dessa var Gullspång, Munkedal, Orust, Stenungsund och Tjörn. Även dessa kommuner måste fortsätta på den inslagna vägen, med ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader. Detta kommer leda till en nödvändig förstärkning av kommunens soliditet.

En grupp av kommuner var de 3 kommuner (5%) som hade en soliditet på över 20% och som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste som låg mellan 1–2%. De var

Borås, Strömstad och Tidaholm. Dessa kommuner har en god långsiktig handlingsberedskap, men bör på sikt förbättra sin resultatnivå något.

Ytterligare en grupp var de 7 kommuner (13%) som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg mellan 1%–2% och en soliditet mellan 20% och 0%. De var Dals-Ed, Essunga, Partille, Trollhättan, Töreboda, Vårgårda och Öckerö. Dessa kommuner bör förbättra sin resultatnivå med 1–2 procentenheter för att stärka sin soliditet.

Samma resonemang som föregående grupp, gäller även för den grupp av 7 kommunerna (13%) som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg mellan 1%–2% och en soliditet under 0%. Dessa var under 2012 Grästorp, Göteborg, Hylte, Karlsborg, Mellerud, Skara och Åmål. Dessa sju kommuner måste förbättra sin resultatnivå med 1–2 procentenheter för att stärka sin soliditet.

De tre återstående grupperna innehåller de 11 kommunerna (20%) som uppvisade ett genomsnittligt resultat under perioden som var svagare än 1%. Av dessa hade Herrljunga en god soliditetsnivå under 2012. Tillfredställande soliditetsnivåer redovisades av Bengtsfors, Bollebygd, Götene, Lerum, Svenljunga och Tranemo. Av dessa kommuner krävs dock förbättrade resultatnivåer med 1–2 procentenheter för att stärka soliditeten. Riktigt svaga soliditetsnivåer redovisades av Färgelanda, Lilla Edet, Lysekil och Mariestad under 2012. Dessa kommuner måste snarare stärka sina resultatnivåer med minst 2 procentenheter för att förbättra sin soliditetsnivå

Tabell 1: Finansiellt resultat och ställning för kommunerna i Västra Götaland och Hallands län 2012

I denna tabell har kommunerna i Västra Götaland och Hallands län placerats in utifrån två dimensioner, resultat i form av det genomsnittliga resultatet under 2010–2012 och finansiell ställning i form av soliditet under 2012. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika under delar; ”stark”, ”varken stark eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, ju längre upp till vänster hamnar kommunen. Kommunerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Stark finansiell ställning (En soliditet som är starkare än 20% under 2012 *)	Varken stark eller svag finansiell ställning (En soliditet som ligger mellan 0–20% under 2012 *)	Svag finansiell ställning (En soliditet som är svagare än 0% under 2012 *)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 2 % av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2010–2012)	Halmstad Kungsbacka Lidköping Mark Möndal Skövde Sotenäs Ulricehamn Varberg Vara	Ale Alingsås Falkenberg Falköping Hjo Härryda Kungälv Laholm Tanum Tibro Vänersborg	Gullspång Munkedal Orust Stenungsund Tjörn Uddevalla
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 1%–2% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2010–2012)	Borås Strömstad Tidaholm	Dals-Ed Essunga Partille Trollhättan Töreboda Vårgårda Öckerö	Grästorp Göteborg Hylte Karlsborg Mellerud Skara Åmål
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2010–2012.)	Herrljunga	Bengtstors Bollebygd Götene Lerum Svenljunga Tranemo	Färgelanda Lilla Edet Lysekil Mariestad

* Soliditeten innefattar samtliga pensionsförpliktelser.

Tabell 2: Genomsnittliga finansiella nyckeltal hos kommunerna i Västra Götaland och Hallands län 2010–2012

I denna tabell redovisas hur ett antal genomsnittliga finansiella nyckeltal har utvecklats för kommunerna Västra Götalands och Hallands län mellan 2010–2012. Förklaringar och definitioner av nyckeltalen återfinns i ett eget avsnitt i rapporten.

Nyckeltalen redovisas i procent	2010	2011	2012
<i>Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter</i>	93,2	93,8	93,1
<i>Avskrivningar/skatteintäkter</i>	4,5	4,2	4,3
<i>Finansnetto/skatteintäkter</i>	-0,2	0,2	0,1
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	97,7	98,2	97,5
Skattefinansieringsgrad av investeringar	108	87	94
Investeringar/verksamhetens nettokostnader	8	9	9
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader	2,0	1,6	2,1
Årets resultat/verksamhetens kostnader	2,7	1,6	2,1
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens kostnader	1,6	1,9	1,9
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	8	5	7
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader	-6	-7	-8
Kassalikviditet	78	90	104
Primärkommunal skattesats (kr)	21,72	21,73	21,40
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader	40	40	42
Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader/verksamhetens kostnader	0,0	-0,1	0,7

Tabell 3: Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Västra Götaland och Hallands län under 2012

Denna tabell försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2012 års räkenskaper.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Skattesats 2012	21,00 kr eller lägre	21,01 till 21,49 kr	21,50 kr eller högre
För samtliga fem nyckeltal i denna tabell gäller att "ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet".	Partille Mölndal Varberg Halmstad Skövde Skara Tranemo Laholm Härryda Lerum Tibro Öckerö Lidköping Trollhättan Töreboda	Ulricehamn Borås Karlsborg Falkenberg Göteborg Mark Tjörn Vårgårda Mariestad Svenljunga Vara Sotenäs Tidaholm Kungsbacka Alingsås Kungälv Hylte	Tanum Essunga Grästorps Hjo Bollebygd Falköping Stenungsund Uddevalle Götene Ale Strömstad Orust Lysekil Herrljunga Vänersborg Munkeådal Lilla Edet Bengtsfors Åmål Gullspång Mellerud Färgelanda Dals-Ed
Exempelvis: Partille har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp till vänster.			

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baseras sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde¹⁾	Varken starkt eller svagt¹⁾	Svagt värde¹⁾
Resultatnivå 2012 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader)	2,0% eller starkare Tanum Mölndal Falköping Ulricehamn Kungälv Falkenberg Vara Varberg Borås Färgelanda Mark Gullspång Töreboda Kungsbacka Bengtsfors Åmål Ale Mellerud Sotenäs Stenungsund Halmstad Tibro Göteborg Alingsås Karlsborg Trollhättan Härryda	1,99% till 1,0% Essunga Laholm Munkedal Tjörn Uddevalla Partille Skövde Vänersborg Strömstad Vårgårda Götene Grästorp Öckerö Dals-Ed Hjo Orust Tidaholm	0,99% eller svagare Lidköping Tranemo Bollebygd Mariestad Herrljunga Hylte Lysekil Lerum Lilla Edet Skara Svenljunga
Långsiktig resultatnivå 2010-2012 (Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under 3 år/verksamhetens bruttokostnader)	2,0% eller starkare Mölndal Vara Varberg Halmstad Kungsbacka Stenungsund Ale Orust Laholm Tanum Gullspång Härryda Alingsås Lidköping Falkenberg Tjörn Sotenäs Skövde Tibro Falköping Munkedal Uddevalla Kungälv Mark Ulricehamn Vänersborg	1,99% till 1,0% Essunga Mellerud Partille Åmål Öckerö Borås Grästorp Göteborg Karlsborg Töreboda Strömstad Tidaholm Trollhättan Vårgårda Skara Dals-Ed Hjo Hylte	0,99% eller svagare Bollebygd Götene Lysekil Mariestad Lilla Edet Tranemo Bengtsfors Herrljunga Lerum Svenljunga Färgelanda

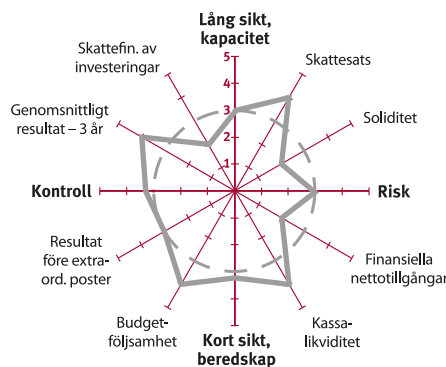
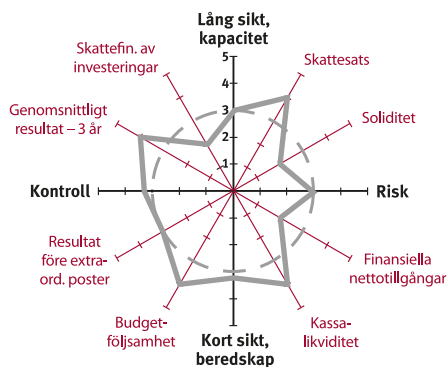
¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2012 (Kassalikviditet)	75% eller högre Alingsås Halmstad Partille Tidaholm Mark Kungälv Tibro Laholm Öckerö Borås Tjörn Ulricehamn Åmål Bengtsfors Lerum Götene Kungsbacka Bollebygd Göteborg Tanum Trollhättan Töreboda Färgelanda Varberg Mölndal Vara Karlsborg Lilla Edet Falkenberg Orust Falköping Sotenäs Essunga Ale Vänersborg Tranemo Lysekil Skara	74,9% till 55% Dals-Ed Gullspång Strömstad Grästorp Mariestad Stenungsund Lidköping Hylte	54,99% eller lägre Svenljunga Hjo Härryda Mellerud Skövde Uddevalla Munkedal Herrljunga Vårgårda
Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2012 (Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser)	20% eller högre Halmstad Lidköping Skövde Mölndal Herrljunga Vara Mark Sotenäs Ulricehamn Kungsbacka Tidaholm Varberg Borås Strömstad	19,9% till 0% Laholm Öckerö Tibro Tranemo Trollhättan Alingsås Härryda Töreboda Essunga Hjo Kungälv Lerum Tanum Ale Dals-Ed Falkenberg Partille Svenljunga Vårgårda Vänersborg Bollebygd Götene Bengtsfors Falköping	-0,1% eller svagare Uddevalla Skara Orust Karlsborg Göteborg Tjörn Stenungsund Grästorp Munkedal Mellerud Hylte Mariestad Lilla Edet Lysekil Färgelanda Åmål Gullspång

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Så tolkar du den finansiella profilen!

Den finansiella profil i form av ett så kallat spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

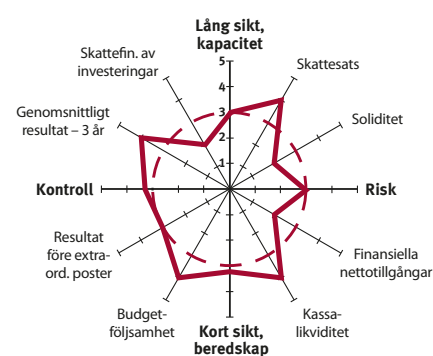
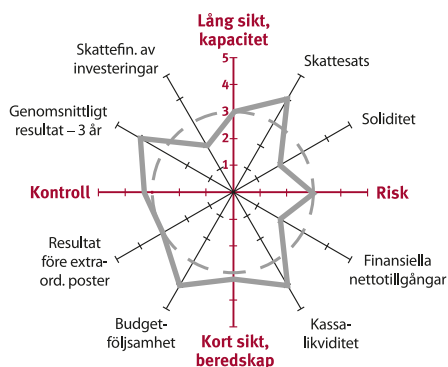

Åtta nyckeltal

Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 14.

Skalan

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. I vår analys av kommunerna i Västra Götaland och Halland (55 st) fördelades poängen enligt följande: Kommunerna med de fem starkaste observationerna inom varje nyckeltal fick en femma, de elva följande en fyra, de 24 därpå en trea, de elva därefter en tvåa och de fem svagaste fick en etta. Poängen har således fördelats enligt en normalfördelningskurva.

Fyra axlar/perspektiv

Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är Risk summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Poäng och genomsnitt

Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelsen mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. För att erhålla högsta betyg i

profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåten och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets investeringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra mellan kommuner.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets investeringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Färgelanda kommun

Syftet med den här analysen är att redovisa var Färgelanda kommun befinner sig och hur kommunen har utvecklats finansiellt under 2010–2012 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Hallands län. Detta görs i form av en finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen i förhållande till kommunerna i länen.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för den finansiella analysen som används på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärtdiagram som redovisas nedan på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Färgelanda kommun för 2010–2012 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har i förhållande till övriga kommuner i länen. Den finansiella profilen är dock relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen, har man visserligen ett av de starkaste värdena för nyckeltalet i länen, men värdet kan behöva förbättras för att nå t ex god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är styrkan på nyckeltalet oftast mer än tillfredsställande och speglar någon slags god ekonomisk hushållning. Mer information om den finansiella modellen och de nyckeltal som den innehåller finns att läsa om i ett separat avsnitt i rapporten.

Inledningsvis i denna analys belyses hur ett antal finansiella nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats under den granskade perioden både för Färgelanda och för genomsnittet i länen. Därefter följer en analys av hur den finansiella profilen har förändrats för Färgelanda mellan 2010 och 2012. Till sist ges en sammanfattande kommentar till Färgelandas finansiella ställning och utveckling.

Finansiella nyckeltal under 2010–2012

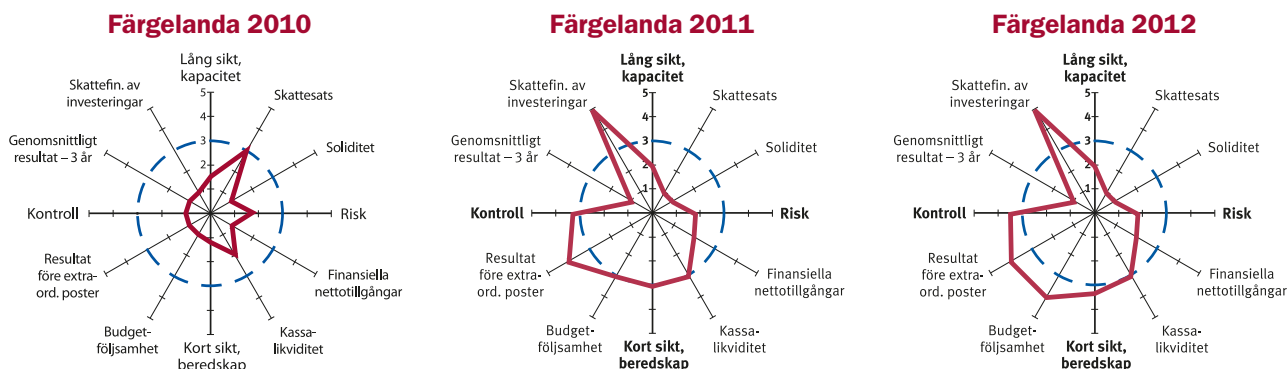
Resultat före extraordinära poster

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens bruttokostnader ligga mellan 2–3% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet i de flesta fall ligga på mellan 3% och 5% om kommunens finansiella handlingsutrymme skall bibehållas.

För nyckeltalet ”resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader” redovisade Färgelanda ett förbättrat resultat mellan 2010 och 2012 med 18,4 procentenheter, från -21,8% till 3,4%. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i Västra Götaland och Halland var en förbättring med 0,1 procentenhet från 2,0% till 2,1%. Jämfört med snittet i länen uppvisade Färgelanda alltså en starkare resultatutveckling och låg efter det på en starkare resultatnivå under 2012.

Kommunen hade under 2012 det 10:e starkaste resultatet i länen. Detta innebar en 4:a i den finansiella profilen. Det var samma poäng som under 2011 men en förbättring jämfört med 2010 då en 1:a erhöles.

Färgelanda redovisade under de tre senaste åren ett genom-

snittligt resultat före extraordinära poster per år på -5,0%. Detta är utifrån ett resultatperspektiv normalt inte att betrakta som god ekonomisk hushållning. Snittet i länen låg på 1,9% för nyckeltalet.

Investeringar

Investeringsvolymen är ett nyckeltal som tillsammans med resultatet förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, exempelvis soliditet, som återfinns i en finansiell analys. För att investeringsvolymen skall bli jämförbart mellan kommunerna i länen har investeringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5–10 år, runt 8%, när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar kraftigt påverkar de enskilda åren. Nyckeltalet kan också påverkas om en kommun har mycket av sin investeringstygda verksamhet i bolagsform.

Relateras Färgelandas investeringar till verksamhetens nettokostnader framgår att kommunen under periodens tre år hade en total investeringsvolym som var lägre jämfört med genomsnittet i länen. Kommunen investerade för 8%, 6% respektive 4% per år av verksamhetens nettokostnader, vilket innebar ett genomsnitt på 6,0%. Genomsnittsvärdena för länen uppgick till 8% för 2010 samt 9% per år under 2011 och 2012. Detta gav ett genomsnittligt värde för länen på 8,7% per år under 2010–2012. Investeringsvolymen har ökat under de senaste åren i svenska kommuner och en förklaring till detta är att de större investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste refinansieras.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefinansieringsgraden av investeringarna”. Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförs under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Nyckeltalet behöver inte alltid ligga över 100% utan lämplig nivå beror lite på vilket finansiellt handlingsutrymme kommunen har. För många svenska kommuner krävs dock en god skattefinansieringsgrad av investeringarna, så att inte skulderna ökar mer inför framtiden och därigenom minskar framtida skattebetalares konsumtionsutrymme.

För länens kommuner uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar i genomsnitt till 108%, 87% samt 94% under de tre studerade åren. Detta gav en genomsnittlig länsskattefinansieringsgrad på 96%. Färgelandas siffror uppgick till 9%, 157% och 210%, vilket innebar en genomsnittlig skattefinansieringsgrad på 125% för perioden. I jämförelse med länens snitt var Färgelandas skattefinansieringsgrad alltså starkare under perioden, vilket framförallt förklaras av en jämförelsevis låg investeringsvolym.

Ovanstående innebar att Färgelanda, till skillnad från den genomsnittliga kommunen i länen, fullt ut kunde finansiera

sina investeringar med skatteintäkter under perioden. Detta förbättrar det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Färgelanda förbättrade under perioden poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar i den finansiella profilen, från en 1:a till en 5:a.

Soliditet inkl. pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används ”soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Färgelanda hade 2012 en soliditet som var lägre än snittet i länen. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till -32% jämfört med genomsnittliga 7%.

Mellan 2010 och 2012 uppvisade Färgelanda utvecklingsmässigt en annorlunda trend än snittet bland kommunerna i länen. Kommunen redovisade en förbättrad soliditet med 8 procentenheter, från -40% till -32%, medan den genomsnittliga soliditeten i länen försvagades med 1 procentenhet, från 8% till 7%.

Färgelanda hade 2012 den 3:e svagaste soliditeten i länen. Detta innebar en 1:a i den finansiella profilen. Det var samma poäng som under 2010 och 2011.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Mellan åren 2010 och 2012 förbättrades Färgelandas kassalikviditet med 55 procentenheter från 49% till 104%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länen förbättrades under perioden med 26 procentenheter från 78% till 104%. Färgelanda hade därmed en utveckling som var i starkare än genomsnittet i länen vilket fick till följd att kommunen under 2012 hade en genomsnittlig nivå för kassalikviditeten.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. I kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på runt 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde. Färgelandas nivå på 104% innebär därmed att kommunen klarar av att finansiera oväntade finansiella utgifter på kort sikt utan att behöva låna.

Färgelandas likviditetsutveckling och -nivå innebär en 3:a i den finansiella profilen under 2012. Det vara samma som under 2011 men en förbättring jämfört med 2010 då en 2:a erhöles.

Det är viktigt att kassalikviditeten studeras ihop med nyckeltalet soliditet eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen. För Färgelandas del förbättrades både kassalikviditeten och soliditeten.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens bruttokostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan det kortsiktiga kassalikviditetsmåttet och det långsiktiga soliditetsmåttet. Till skillnad från många andra balansräkningsinriktade mått elimineras vidareutlåning inom koncernen i nyckeltalet, eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet.

Färgelanda förstärkte under perioden sina finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader med 11 procentenheter från –39% till –28%. Nivå på måttet innebär att kommunens skulder överstiger kommunens finansiella tillgångar. Genomsnittet i länen för finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader försvagades också med 2 procentenheter från –6% till –8%. Ställs detta mot Färgelandas utveckling innebar det att

kommunen förbättrade poängen i den finansiella profilen, från en 1:a till en 2:a.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att storleken på skatteuttaget i stor utsträckning är en ideologisk fråga.

Efter ett ökat skatteuttag och skatteväxling under perioden låg Färgelandas skattesats under 2012 på 22,76 kr. Det var 1 kr och 36 öre högre än genomsnittet bland Västra Götaland och Hallands läns kommuner, vilket uppgick till 21,40 kr. Färgelanda hade under 2012 den näst högsta skatten i länen. Detta innebär att kommunen fick en 1:a i den finansiella profilen. Det var samma som under 2011 men en försämring jämfört med 2010 då en 3:a erhöles.

Den genomsnittliga skattesatsen i länen sjönk mellan 2010–2012 från 21,72 kronor till 21,40 kronor då en skatteväxling under 2012 gjordes med landstingen på grund av förändrat huvudmannaskap för länens kollektivtrafik. Om hänsyn tas till skatteväxlingen under perioden kan det konstateras att skattehöjningar gjordes under perioden i Bengtsfors, Grästorpe, Götene, Herrljunga, Mellerud, Åmål, Hylte, Falköping, Ulricehamn, Vara, Bollebygd och Färgelanda. Skattesänkningar gjordes i Mölndal, Lidköping, Partille och Halmstad.

Skatten varierade under 2012 mellan 19,96 kr och 23,26 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Partille med 19,96 kr följt av Mölndal med 20,26 kr. Högst skatt hade Dals-Ed 23,21 kr följt av Färgelanda med 22,76 kr.

Finansiella nyckeltal

Nyckeltalen redovisas i procent om inget anges

	2010		2011		2012	
	Västra Götaland och Halland	Färgelanda kommun	Västra Götaland och Halland	Färgelanda kommun	Västra Götaland och Halland	Färgelanda kommun
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	93,3	98,9	93,8	89,2	93,1	91,7
Avskrivningar/skatteintäkter	4,5	27,4	4,2	4,9	4,3	3,6
Finansnetto/skatteintäkter	-0,2	0,2	0,2	1,9	0,0	0,6
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	97,7	126,5	98,1	96,0	97,5	95,8
Skattefinansieringsgrad av investeringar	108	9	87	157	94	210
Investeringar/verksamhetens nettokostnader	8	8	9	6	9	4
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader	2,0	-21,8	1,6	3,3	2,1	3,4
Årets resultat/verksamhetens kostnader	2,7	-21,8	1,6	3,3	2,1	3,4
Genomsnittligt resultat för extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens kostnader	1,6	-8,8	1,9	-7,9	1,9	-5,0
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	8	-40	5	-38	7	-32
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader	-6	-39	-7	-31	-8	-28
Kassalikviditet	78	49	90	93	104	104
Primärkommunal skattesats (kr)	21,72	21,69	21,73	23,19	21,40	22,76
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader	40	36	40	33	43	34
Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader/verksamhetens kostnader	0,0	-24,3	-0,1	-1,1	0,7	0,3

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens bruttokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Färgelanda uppgick detta mått år 2012 till 0,3% vilket var en lägre budgetavvikelse än under 2011 då avvikelsen uppgick till -1,1%. Under 2010 redovisades en avvikelse på -24,3%. För länens kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens bruttokostnader till 0,7% under 2012, -0,1% under 2011 och 0,0% under 2010.

Poängen för budgetföljsamhet i den finansiella profilen har successivt förbättrats för Färgelanda, från en 1:a under 2010 till en 3:a för 2011 och slutligen en 4:a under 2012.

Den finansiella profilens utveckling 2010–2012

Den finansiella profilen innehåller, förutom åtta nyckeltal, också fyra perspektiv som var för sig är viktiga när en kommuns finansiella ställning och utveckling analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Perspektivens poäng utgörs av de fyra nyckeltalen som är placerade närmast perspektivet i den finansiella profilen. Det innebär att varje nyckeltal i profilen ingår i två olika perspektiv.

Färgelanda har om 2010 och 2012 jämförs förstärkt perspektiven långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap och kontroll. Det fjärde perspektivet, riskförhållande, förblev oförändrat under perioden. Förklaringen till

denna utveckling utgörs av att poängen för fem av profilens åtta nyckeltal förbättrades under perioden samtidigt som ett nyckeltal försvagades och två förblev oförändrade.

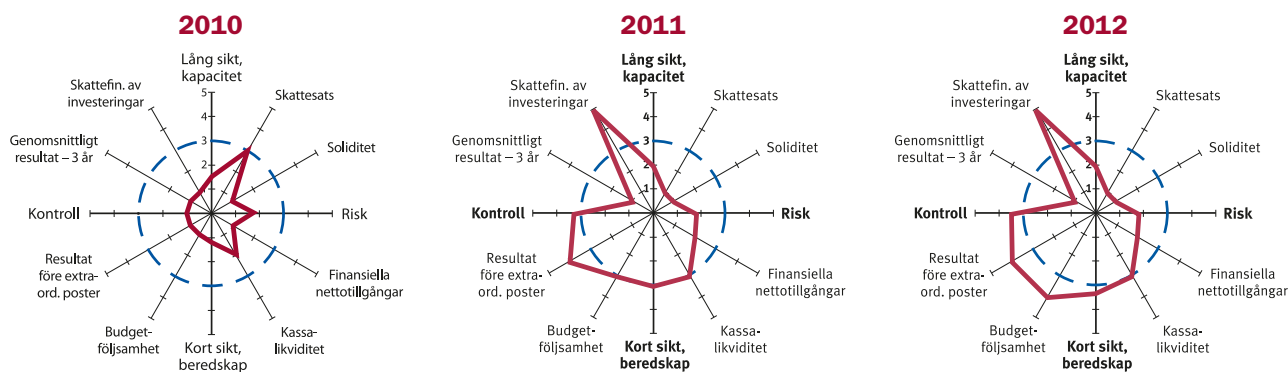
Färgelandas finansiella utveckling har under den studerade treårsperioden resulterat i en klart förbättrad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, dvs. jämfört med snittet i länen, hade Färgelanda vid utgången av 2012 ett starkare finansiellt utgångsläge i förhållande till 2010. Av Färgelandas profil för 2012 framgår också att kommunen detta år hade en genomsnittlig finansiell profil för perspektiven kortsiktig handlingsberedskap och kontroll. Perspektiven långsiktig handlingsberedskap och riskförhållande var däremot svagare än genomsnittet.

Avslutande kommentar

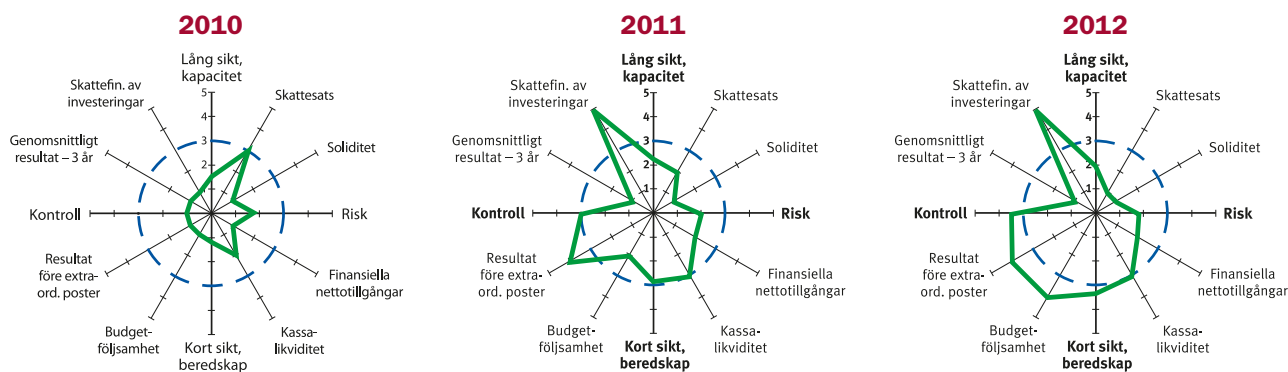
Färgelanda har efter ett stort underskott 2010 haft en stabil finansiell utveckling under 2011 och 2012, vilket till stor del förklaras av ett ökat skatteuttag. Trenden är positiv med tanke på att de närmaste åren förväntas innebära stora utmaningar med ökade investeringar och ökad efterfrågan på kommunal service till följd av demografiska förändringar. Vad som i sammanhanget är centralt att lyfta fram är betydelsen av att kommunen bedriver en aktiv ekonomistyrning för att, precis som under slutet av perioden, upprätthålla en resultatnivå som medför att investeringarna som genomförs finansieras med internt tillförda medel och därmed förhindra att den finansiella ställningen försvagas. Detta skall ses mot bakgrund av KFi:s tidigare erfarenheter från arbete med finansiella profiler som visat att kommuner som ökar skatteuttaget endast tillfälligt förbättrar resultatnivån och efter några år faller tillbaka till tidigare resultatnivåer.

Finansiella profiler för Färgelanda kommun...

...i förhållande till Västra Götaland och Hallands län

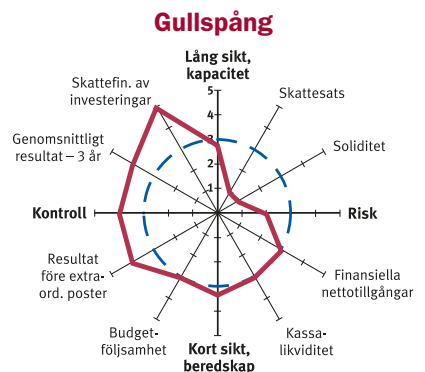
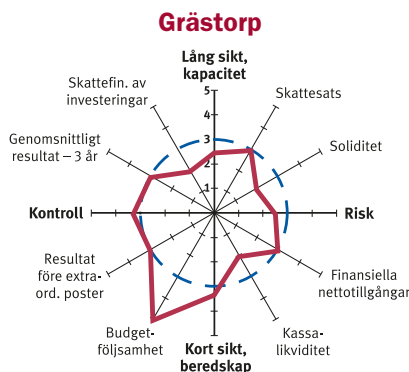
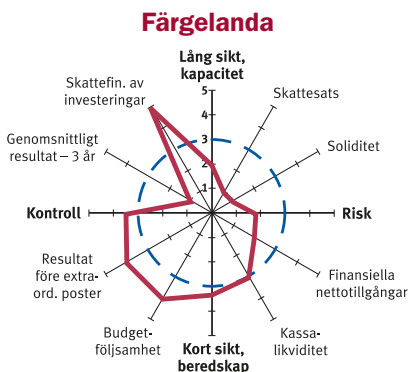
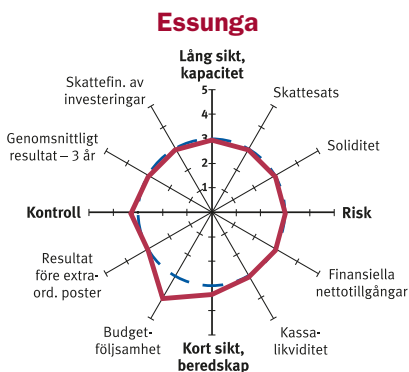
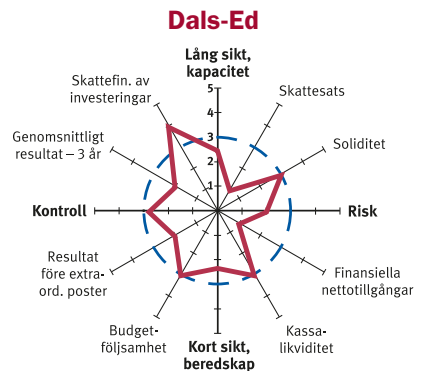
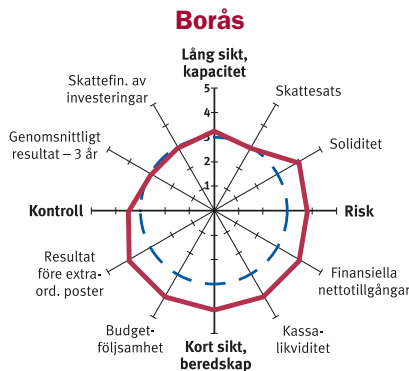
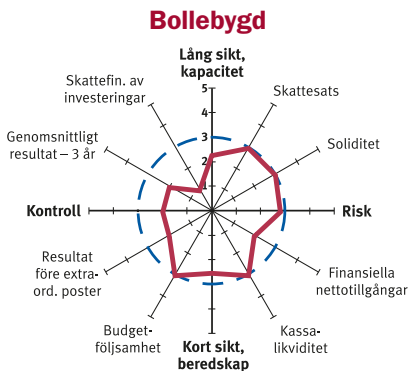
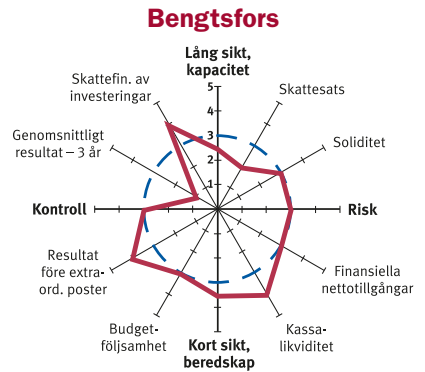
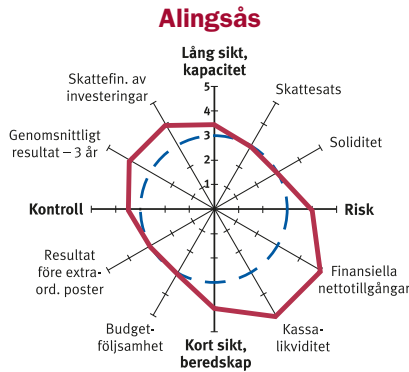
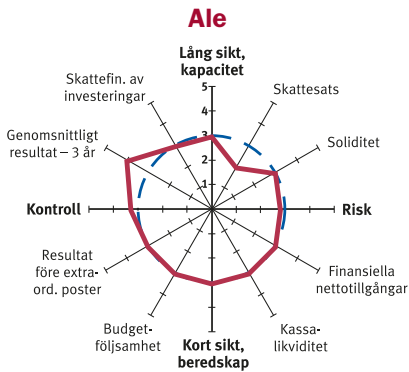

...i förhållande till riket

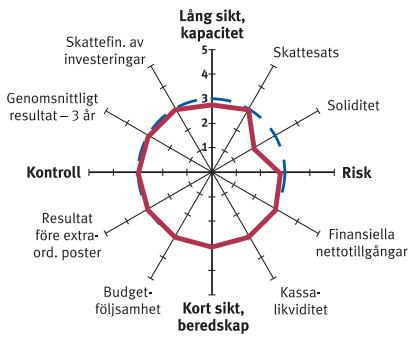

Finansiella profiler 2010–2012

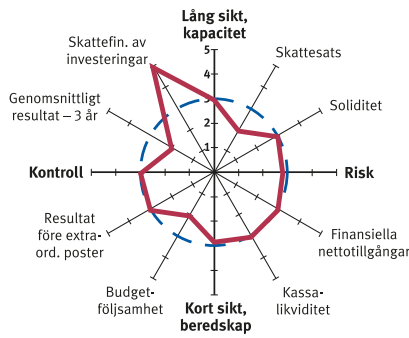
Kommunerna i Västra Götaland och Hallands län

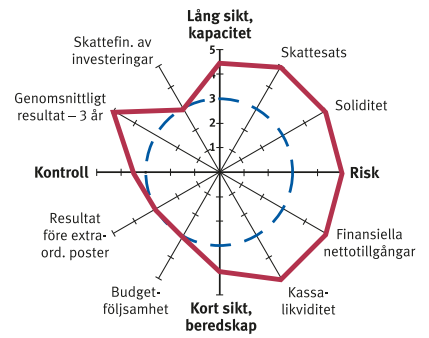
Göteborg

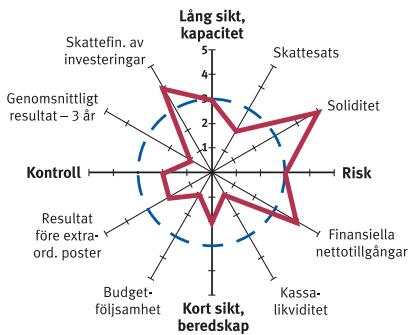
Götene

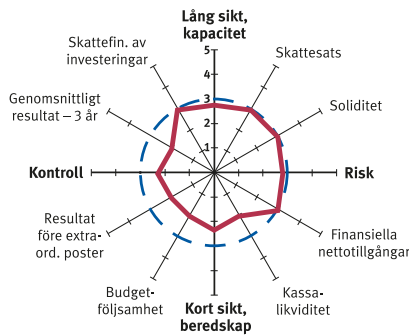
Halmstad

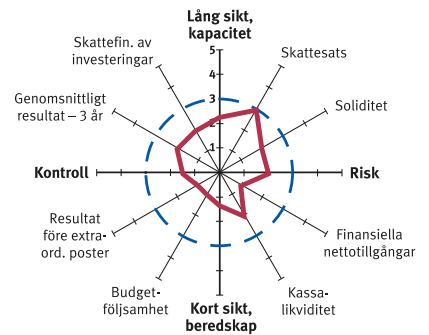
Herrljunga

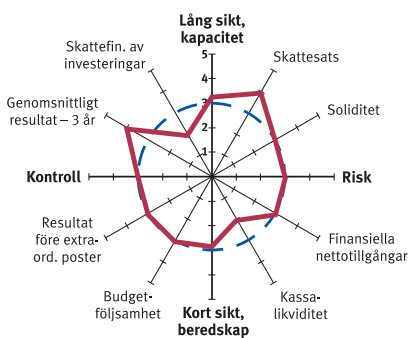
Hjo

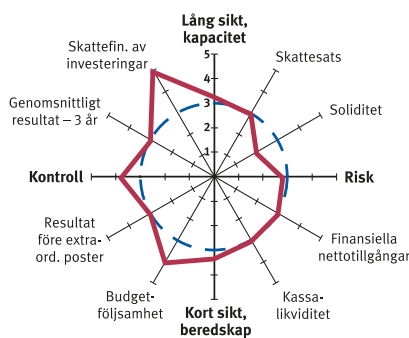
Hylte

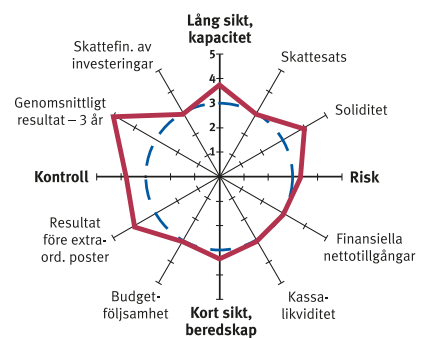
Härryda

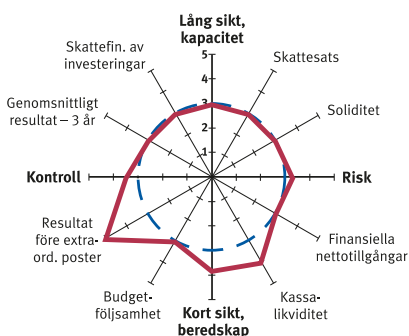
Karlsborg

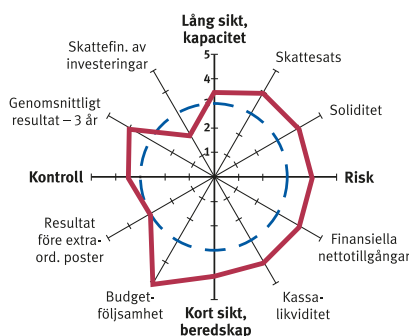
Kungsbacka

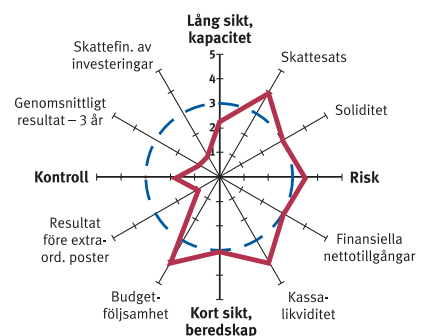
Kungälv

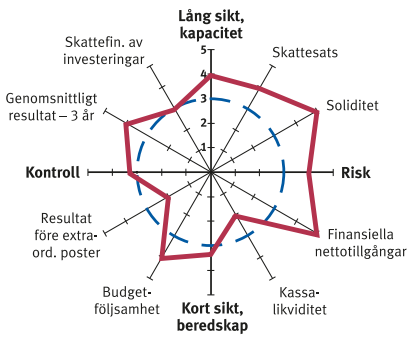
Laholm

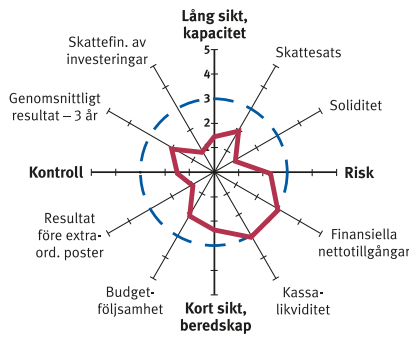
Lerum

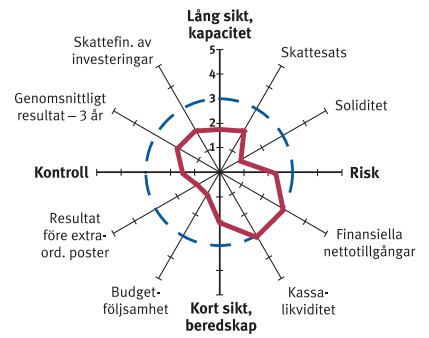
Lidköping

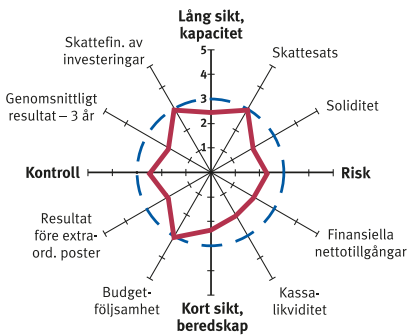
Lilla Edet

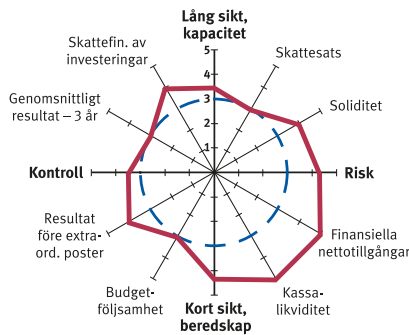
Lysekil

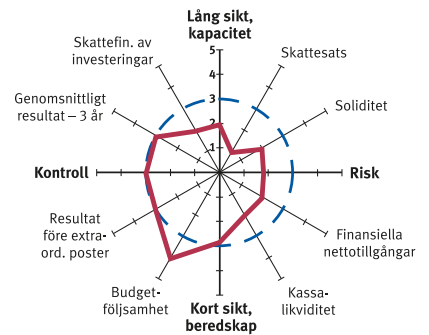
Mariestad

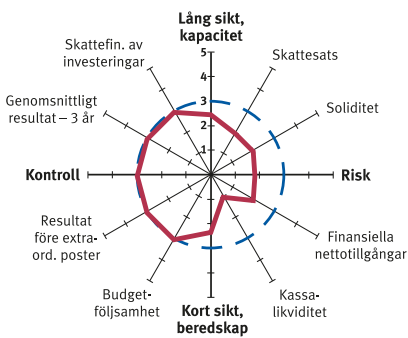
Mark

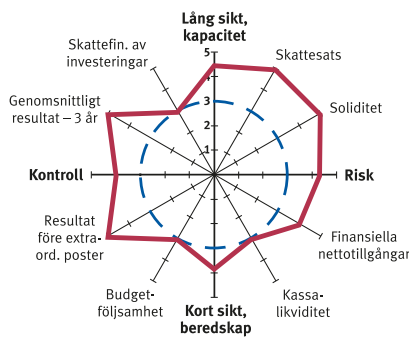
Mellerud

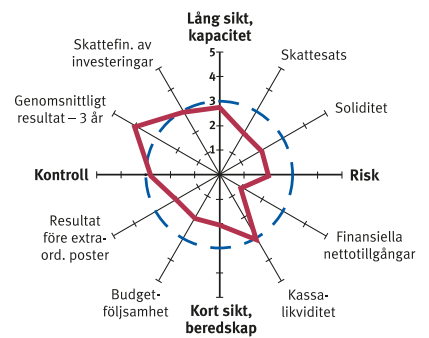
Munkedal

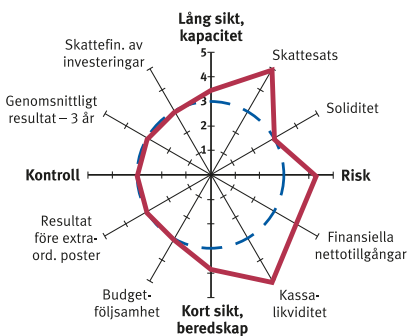
Möndal

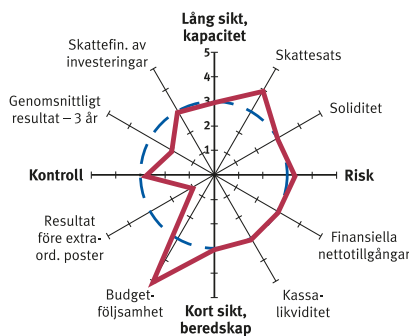
Orust

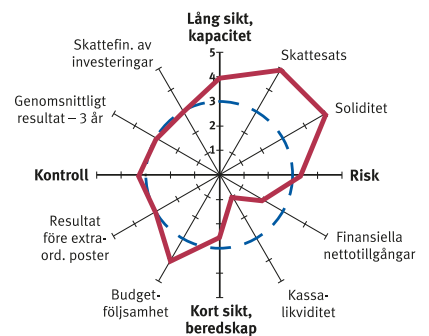
Partille

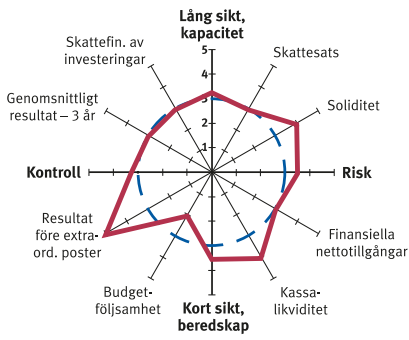
Skara

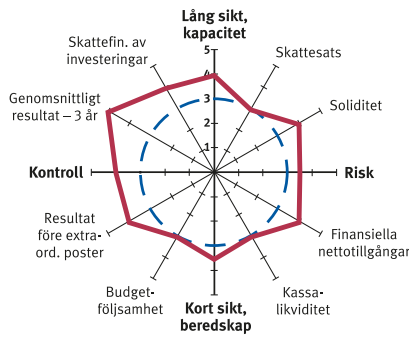
Skövde

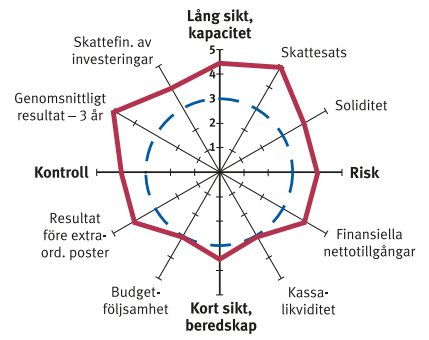
Ulricehamn

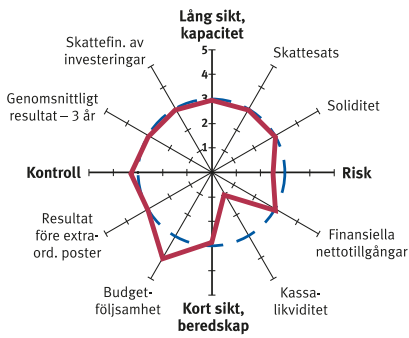
Vara

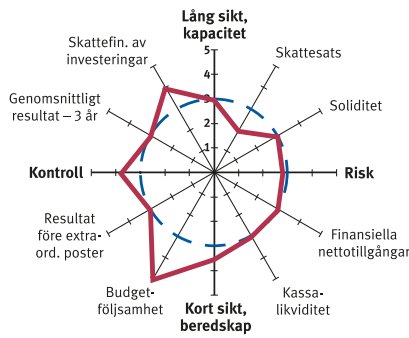
Varberg

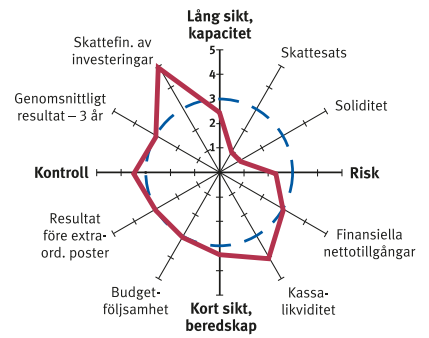
Vårgårda

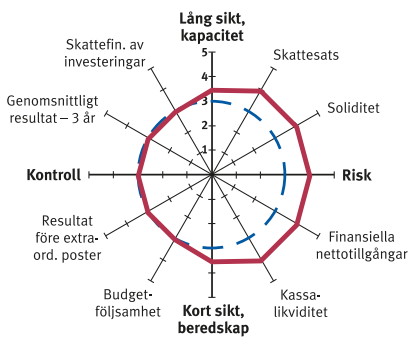
Vänersborg

Åmål

Öckerö

Finansiella nyckeltal 2012

Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader (%)	
Ale	2,6
Alingsås	2,2
Bengtstorsfors	2,7
Bollebygd	0,8
Borås	3,5
Dals-ed	1,0
Essunga	1,9
Falkenberg	4,0
Falköping	4,5
Färgelanda	3,4
Grästorp	1,3
Gullspång	3,2
Göteborg	2,3
Götene	1,4
Halmstad	2,4
Herrljunga	0,6
Hjo	1,0
Hylte	0,4
Härryda	2,0
Karlsborg	2,1
Kungsbacka	3,1
Kungälv	4,2
Laholm	1,9
Lerum	0,3
Lidköping	0,9
Lilla Edet	0,3
Lysekil	0,4
Mariestad	0,8
Mark	3,3
Mellerud	2,6
Munkedal	1,9
Mölnadal	4,8
Orust	1,0
Partille	1,8
Skara	0,2
Skövde	1,8
Sotenäs	2,5
Stenungsund	2,5
Strömstad	1,7
Svenljunga	-2,0
Tanum	5,5
Tibro	2,4
Tidaholm	1,0
Tjörn	1,9
Tranemo	0,9
Trollhättan	2,1
Töreboda	3,2
Uddevalla	1,9
Ulriceham	4,5
Vara	3,9
Varberg	3,9
Värgårda	1,5
Vänersborg	1,8
Åmål	2,7
Öckerö	1,3
Medel VG och Halland	2,1

Resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/ verksamhetens kostnader tre senaste åren (%)	
Ale	3,3
Alingsås	2,7
Bengtstorsfors	0,5
Bollebygd	0,9
Borås	1,5
Dals-ed	1,0
Essunga	1,8
Falkenberg	2,6
Falköping	2,2
Färgelanda	-5,0
Grästorp	1,5
Gullspång	3,0
Göteborg	1,5
Götene	0,8
Halmstad	4,0
Herrljunga	0,4
Hjo	1,0
Hylte	1,0
Härryda	2,8
Karlsborg	1,5
Kungsbacka	3,8
Kungälv	2,1
Laholm	3,2
Lerum	0,3
Lidköping	2,7
Lilla Edet	0,7
Lysekil	0,8
Mariestad	0,8
Mark	2,0
Mellerud	1,8
Munkedal	2,2
Mölnadal	4,9
Orust	3,3
Partille	1,7
Skara	1,1
Skövde	2,3
Sotenäs	2,4
Stenungsund	3,7
Strömstad	1,4
Svenljunga	-0,7
Tanum	3,2
Tibro	2,3
Tidaholm	1,4
Tjörn	2,5
Tranemo	0,6
Trollhättan	1,4
Töreboda	1,5
Uddevalla	2,2
Ulriceham	2,0
Vara	4,5
Varberg	4,3
Värgårda	1,4
Vänersborg	2,0
Åmål	1,6
Öckerö	1,6
Medel VG och Halland	1,9

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser (%)	
Ale	8
Alingsås	17
Bengtsfors	1
Bollebygd	2
Borås	21
Dals-ed	7
Essunga	11
Falkenberg	6
Falköping	0
Färgelanda	-32
Grästorps	-11
Gullspång	-43
Göteborg	-8
Götene	2
Halmstad	63
Herrljunga	32
Hjo	11
Hylte	-19
Härryda	17
Karlsborg	-6
Kungsbacka	23
Kungälv	11
Laholm	19
Lerum	11
Lidköping	52
Lilla Edet	-27
Lysekil	-29
Mariestad	-20
Mark	28
Mellerud	-12
Munkedal	-11
Mölnadal	34
Orust	-4
Partille	6
Skara	-1
Skövde	35
Sotenäs	26
Stenungsund	-10
Strömstad	20
Svenljunga	5
Tanum	11
Tibro	18
Tidaholm	22
Tjörn	-8
Tranemo	18
Trollhättan	18
Töreboda	13
Uddevalla	0
Ulriceham	25
Vara	31
Varberg	22
Vårgårda	4
Vänersborg	4
Åmål	-38
Öckerö	19
Medel VG och Halland	7

Kassalikviditet (%)	
Ale	81
Alingsås	296
Bengtsfors	122
Bollebygd	112
Borås	144
Dals-ed	71
Essunga	84
Falkenberg	93
Falköping	87
Färgelanda	104
Grästorps	65
Gullspång	71
Göteborg	108
Götene	116
Halmstad	234
Herrljunga	41
Hjo	50
Hylte	55
Härryda	50
Karlsborg	97
Kungsbacka	115
Kungälv	176
Laholm	166
Lerum	117
Lidköping	59
Lilla Edet	96
Lysekil	79
Mariestad	65
Mark	177
Mellerud	50
Munkedal	45
Mölnadal	101
Orust	93
Partille	217
Skara	78
Skövde	46
Sotenäs	85
Stenungsund	62
Strömstad	66
Svenljunga	54
Tanum	108
Tibro	169
Tidaholm	198
Tjörn	128
Tranemo	80
Trollhättan	107
Töreboda	107
Uddevalla	46
Ulriceham	128
Vara	98
Varberg	103
Vårgårda	39
Vänersborg	81
Åmål	123
Öckerö	147
Medel VG och Halland	104

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna (%)	
Ale	67
Alingsås	116
Bengtsfors	162
Bollebygd	34
Borås	88
Dals-ed	163
Essunga	78
Falkenberg	92
Falköping	64
Färgelanda	210
Grästorps	38
Gullspång	218
Göteborg	69
Götene	194
Halmstad	68
Herrljunga	131
Hjo	73
Hylte	46
Härryda	61
Karlsborg	259
Kungsbacka	64
Kungälv	102
Laholm	59
Lerum	31
Lidköping	83
Lilla Edet	35
Lysekil	60
Mariestad	66
Mark	136
Mellerud	55
Munkedal	93
Mölnadal	109
Orust	73
Partille	109
Skara	71
Skövde	103
Sotenäs	51
Stenungsund	123
Strömstad	81
Svenljunga	11
Tanum	83
Tibro	78
Tidaholm	49
Tjörn	38
Tranemo	99
Trollhättan	130
Töreboda	74
Uddevalla	54
Ulriceham	102
Vara	114
Varberg	127
Vårgårda	92
Vänersborg	111
Åmål	211
Öckerö	96
Medel VG och Halland	95

Finansiella nettotilgångar (%)	
Ale	-8
Alingsås	38
Bengtsfors	-19
Bollebygd	-32
Borås	24
Dals-ed	-36
Essunga	-2
Falkenberg	-2
Falköping	-31
Färgelanda	-28
Grästorps	-25
Gullspång	-19
Göteborg	-14
Götene	3
Halmstad	50
Herrljunga	26
Hjo	-15
Hylte	-45
Härryda	-26
Karlsborg	-6
Kungsbacka	-15
Kungälv	-9
Laholm	6
Lerum	-25
Lidköping	57
Lilla Edet	-21
Lysekil	-17
Mariestad	-27
Mark	27
Mellerud	-34
Munkedal	-31
Mölnadal	16
Orust	-52
Partille	13
Skara	4
Skövde	-33
Sotenäs	-43
Stenungsund	-29
Strömstad	3
Svenljunga	14
Tanum	-62
Tibro	16
Tidaholm	-4
Tjörn	-27
Tranemo	-28
Trollhättan	41
Töreboda	-3
Uddevalla	-19
Ulriceham	5
Vara	7
Varberg	18
Vårgårda	-10
Vänersborg	-14
Åmål	0
Öckerö	14
Medel VG och Halland	-8

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Skattesats (kr)	
Ale	21,87
Alingsås	21,36
Bengtsfors	22,42
Bollebygd	21,59
Borås	21,06
Dals-Ed	23,21
Essunga	21,57
Falkenberg	21,10
Falköping	21,60
Färgelanda	22,76
Grästorp	21,57
Gullspång	22,49
Göteborg	21,12
Götene	21,77
Halmstad	20,43
Herrljunga	22,16
Hjo	21,57
Hylte	21,45
Härryda	20,62
Karlsborg	21,07
Kungsbacka	21,33
Kungälv	21,44
Laholm	20,58
Lerum	20,65
Lidköping	20,86
Lilla Edet	22,37
Lysekil	22,06
Mariestad	21,26
Mark	21,21
Mellerud	22,60
Munkedal	22,33
Mölnadal	20,26
Orust	21,96
Partille	19,96
Skara	20,57
Skövde	20,56
Sotenäs	21,31
Stenungsund	21,64
Strömstad	21,91
Svenljunga	21,27
Tanum	21,56
Tibro	20,71
Tidaholm	21,32
Tjörn	21,21
Tranemo	20,57
Trollhättan	20,96
Töreboda	20,97
Uddevalla	21,66
Ulricehamn	21,05
Vara	21,27
Varberg	20,33
Vårgårda	21,21
Vänersborg	22,21
Åmål	22,46
Öckerö	20,76
Medel VG och Halland	21,40

Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader i relation till verksamhetens bruttokostnader (%)	
Ale	1,5
Alingsås	1,3
Bengtsfors	1,8
Bollebygd	0,8
Borås	-0,2
Dals-ed	0,7
Essunga	0,4
Falkenberg	1,7
Falköping	3,3
Färgelanda	0,3
Grästorp	-0,1
Gullspång	1,4
Göteborg	0,7
Götene	-0,7
Halmstad	1,6
Herrljunga	-1,8
Hjo	-0,9
Hylte	-1,5
Härryda	1,0
Karlsborg	0,3
Kungsbacka	2,5
Kungälv	2,7
Laholm	0,2
Lerum	-0,3
Lidköping	0,5
Lilla Edet	-0,6
Lysekil	-1,0
Mariestad	1,7
Mark	2,4
Mellerud	0,3
Munkedal	1,0
Mölnadal	3,3
Orust	-0,5
Partille	1,5
Skara	0,1
Skövde	0,5
Sotenäs	1,5
Stenungsund	1,9
Strömstad	-0,6
Svenljunga	1,1
Tanum	3,6
Tibro	0,1
Tidaholm	0,5
Tjörn	0,2
Tranemo	-1,3
Trollhättan	1,7
Töreboda	2,7
Uddevalla	0,6
Ulricehamn	-0,6
Vara	3,6
Varberg	2,1
Vårgårda	-0,2
Vänersborg	0,2
Åmål	1,4
Öckerö	1,9
Medel VG och Halland	0,8

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Kommunforskning i Västsverige

är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting. Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting samt universitet och högskolor i Västsverige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö. KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**